REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 7.)

„GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 36.—Anul LXX. Brașov, Vinerĭ 16 Februarie (1 Martie). 1907.

„Darul" lui Apponyi.

Incepem adi publicarea amănunțită a proiectului de lege al lui Apponyi, prin care acesta vrea să reguleze raporturile de drept ale școalelor noastre poporale confesionale și salariile învățătorilor dela aceste școale. Deși a fost prezentat camerei numai înainte cu câteva dile, dimpreună cu proiectul de lege relativ la școalele poporale de stat, se anunță, că desbaterea asupra lui se va începe în cameră deja Mercurea viitoare. E dar timpul suprem ca fiecine să-și dea seamă ce va se dică pentru noi Românii ceea-ce guvernanții unguri vor să pună la cale prin amintitul proiect de lege.

Nu de mult am înregistrat o voce din sânul dăscălimei noastre, care vorbia de „vasul de miere.... veninoasă."

Așa este, în adevăr. Darul ce-l ofere în chip de ajutor de stat, și 'n măsură mult mai mare ca până acum, ministrul de adi al instrucțiunei publice, contele Apponyi, școalelor și dăscălimei noastre, e miere veninoasă fiindcă nu țintește acest ajutor să întărească și să promoveze învățământul nostru românesc, ci are în vedere numai maghiarizarea, cruda maghiarizare și nimicirea puterei de viață a culturei noastre naționale.

Mijlocul pentru ajungerea țintei e învederat. Ajutorul se sistemizează și se dă în condițiuni încât apare mai mult ca un element pentru coruperea dăscălimei noastre, ear de altă parte ca un element pentru distrugerea organizației noastre școlare, ce se întemeiază pe dreptul de autonomie.

Este grea năvala ce se îndreaptă earăși asupra noastră. Nu mai suntem la început și n'am ajuns încă la sfârșit; lanțul de lovituri și atentate e lung. Dușmanii limbei și ai culturei noastre sunt unul ca și celălalt. Apponyi, cel vestit ca om învățat, întrece pe Berzeviczy, al cărui proiect de, lege care alarmase pe toți, a fost căzut în baltă din cauza crizei. Acuma ministrul coaliției reia firul, el se simte la adăpost și dă orbiș înainte, sigur fiind, că va avea tot sprijinul din partea legiuitorilor maghiari.

Natural că toată lumea nemaghiară este adânc neliniștită și mâhnită din cauza noului atentat. Noi Românii nu suntem și nu putem fi cei din urmă în a condamna și combate temerarul plan al adversarilor limbei și naționalității noastre.

Apponyi n'a mai conchiemat o anchetă, n'a mai învitat, cum s'a făcut când cu proiectul lui Berzeviczy, pe episcopii noștri la o astfel de anchetă, ci și-a pregătit el însuși cu oamenii săi proiectele și le-a prezentat de-a dreptul camerei. A fost o comedie și ancheta amintită, dar cel puțin s'a dat atunci acțiunei pornite contra școalelor noastre înfățișarea, că nu s'a inițiat fără a se conzulta mai nainte și confesiunile. Proiectul lui Apponyi nu ține seamă nici ca formă de opiniunea autorităților bisericești școlare ale nemaghiarilor, ci dispune și poruncește în numele statului național și al pretinselor sale interese. Cu atât mai mare a trebuit să fie resenzul ce l'a provocat legea proiectată de Apponyi în sânul bisericilor și al poporului nostru îndată-ce s'a făcut cunoscut cuprinsul ei.

Cel dintâi gând a fost că trebue să se protesteze.

In ce privește pregătirile ce se fac în direcția aceasta la noi Românii, putem înregistra următoarele: Dela Sibiiu primim știrea, că pe diua de Vineri, prima Martie nou, e convocat acolo consistoriul metropolitan al bisericei gr. or. române în scop de a se sfătui asupra pașilor ce sunt a se întreprinde în fața proiectului de lege prezentat dietei în chestiunea regulării salarelor învățătorești. Se vorbește și de grabnica convocare a congresului național al bisericei gr. or. române. Episcopul Aradului a accentuat într'o convorbire necesitatea întrunirei congresului. Și oficioasa corespondență ungară vrea să știe despre aceasta. Din partea bisericei române unite credem să vor face asemenea neamânat pașii de lipsă în contra proiectului lui Apponyi.

O știre ce o primim adi dela Budapesta ne spune că deputații naționaliști vor ținea Vineri în 1 (14) Martie o conferență fiind la ordinea dilei atitudinea ce trebue să-o observe față cu proiectele școlare ale lui Apponyi. S'a vorbit și de o eventuală obstrucțiune a partidului naționalist din cameră.

Nici odată n'a fost mai mare lipsă ca acum de unirea tuturor, a preoților, a învățătorilor și a tuturor cărturarilor precum și a poporului într'un singur glas de protestare, care să dovească înaintea lumei neclintita alipire a poporului român de limba și de cultura sa națională.

Revista politică.

La ordinea zilei este *chestiunea împăciuirei economice a Ungariei cu Austria.* Pe când scriem miniștrii ungurĭ se află în Viena spre a se sfătui cu guvernul austriac cum să continue și să ducă la sfârșit negocierile pentru pact.

Consiliul de miniștrii ce s'a ținut Marțĭ în Budapesta a hotărît să împuternicească pe ministru președinte Wekerle să ducă aceste negocierĭ eventual până la sfârșit.

E vorba ca până la Paștĭ să se hotărască într'un fel. Guvernul ungar vrea o învoire, dară numai până la anul 1917 și cu anumite condițiunĭ. Guvernul austriac vrea un pact cel puțin pe 20 de anĭ și nu vrea ca Austria să aducă jertfe nouă pentru încheierea lui. In curând vom cunoaște resultatul positiv orĭ negativ al negocierilor. Dacă se vor fini c'o ruptură vor păgubi ambele părțĭ, dar urmările, pentru început cel puțin, pot fi mai grave pentru Ungaria, care în tot cazul e mai slabă pe terenul economic și financiar decât Austria.

*

In ședința de Luni a camerei ungare s'au adus înainte petițiile ce-au sosit la dietă urgitând *înființarea teritoriului vamal independent.* Camera a hotărît, ca aceste petiții să fie predate guvernului spre rezolvare declarând tot odată că ea, camera, le părtinește. După primirea acestei hotărîri deputații din majoritate mai cu samă independiștii s'au concentrat în mijlocul salei și au strigat din răsputeri „éljen" teritoriul vamal independent. Demonstrația a durat vre-o trei minute. Ziarul socialist zice ironic cu privire la aceasta demonstrație: „Credeți că cu strigătele voastre veți înainta cauza teritoriului vamal independent? Cei din Austria vă cunosc deja bine glasul, știu că atunci când e vorba de a striga sunteți mai tari, dar Austriacii nu se prea sparie de ceea ce a strigat deputatul Zacharias, căci știu bine ce înseamnă dacă camera maghiară zice: „Vino încoace acum neamțule". Știu foarte bine ce înseamnă, căci nu de mult s'a dovedit că nemții nici nu trebue să vie încoace spre a doborî camera maghiară. Treaba aceasta știe s'o isprăvească și-o compania de honvezi — sub conducerea colonelului Fabricius. Dar credem că nu se va întâmpla nici aceasta și nici aceea ca Austriacii să vie în parlament, fiindcă ei sunt mai delicați: așteaptă până ce parlamentul maghiar va merge cu teritoriul vamal independent la Viena".

Au mai fost aduse înaintea *comisiei petiționare* a dietei și alte 599 de petiții între carĭ un șir de petiții ale comit. Nyitra și a multor altor comitate și orașe, carĭ pretind a se lua grabnice măsurĭ pentru *apărarea intereselor naționale față cu naționalitățile.* Petițiunile s'au hotărât a se preda guvernului, iar 98 de petiții privitoare le regularea salariilor învățătoreștĭ s'au predat comisiunei, care discută proiectul de lege a lui Apponyi.

*

Cât de departe merge șovinismul deputaților maghiari independiști, o dovedește și următoarea întâmplare: In ședința de Luni a partidului independist s'a desbătut asupra petițiunilor adresate dietei, cari pretind *delăturarea firmelor scrise în „limbi străine" și înlocuirea lor cu firme maghiare.* Șovinistul *Ugron* Gabor a pretins nici mai mult nici mai puțin decât ca toți cetățenii din Ungaria să fie obligați a-și face firme

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Așĭ vrea.

Așĭ vrea să fiu o rază de lună ori de stea,
Să 'ți lunec în odaie, ușor printre perdea
Și să mă joc sglobie pe cărți și pe hârtii,
Iar tu să cați la mine, să nu mai poți să scrii.

Așĭ vrea să fiu o floare sădită în răvar,
Să 'mpart cu tine visuri și jale și amar.
Să stau la ferestrue și să 'nfloresc frumos.
Căsuța să se umple de farmec și miros,

. . . .

Așĭ vrea să 'mi razem fruntea de peptul tău acum
Privind cum ninge afară pe case și pe drum,
Să uit că și norocul și dragostile trec;
In clipe dulci, amarul atâtor luni să 'nnec.

E. P.

Muzica în școală.

Unul dintre studiile cele mai necesare ale învățământului poporal este muzica și ca un ram al acesteia este cantul.

Necesitatea muzicei în școala poporală se prevede în §. 55 al legei școlare din anul 1868, în care se impune ca studiu obligat propunerea ei.

Propunerea muzicei în școala poporală are menire duplă. Ea înfluințează asupra nobilitării sufletului și desvoltării trupului.

„Dați-mi muzica și poezia si eu voiu preface iarna în primăvară și Zahara într'un paradis" — esclamă renumitul higenist-pedagog Dr. Dragescu. —

Incă din timpurile cele mai străvechi muzica a avut un rol de tot însemnat, chiar și spartanii, cari dădeau o creștere de tot unilaterală tinerimei lor, puneau un pond destul de mare pe ea. — In Atena muzica era una dintre cele mai necesare obiecte de învățământ. —

Efectele ce le ezercită muzica asupra sufletului sunt de nedescris, așa: S. Scriptură ne spune, că accesele de melancolie ale lui Saul numai prin dulcile sonete ale harpei lui David puteau fi alungate.

Știm, din istorie că Henric, regele Danimarcei la sunetele unor instrumente devenia așa de furios, încât ucidea până și pe servitorii săi cei mai credincioși.

Toma Mares numai prin sunetele muzicei putea îmblânzi furiile nevestei sale.

Insemnătatea psichică a muzicei apare chiar și din cuvintele lui Napoleon I. care zicea: „Din toate artele frumoase, muzica este aceea, care înființează mai mult asupra patimilor, aceea pe care legiuitorul ar trebui să-o încurajeze mai mult. O bucată de muzică eșită din mână de măiestru atinge mult mai profund sentimentul și are mai multă influință decât o carte de morală, care convinge rațiunea fără să influințeze asupra deprinderilor noastre".

Despre însemnătatea psichică a muzicei înșine zilnic ne putem convinge. Oare care om nu dă semnul bunei sale dispozițiuni sufletești prin o veselă melodie? Oare, cine dintre noi, lovit de soartea sinistră nu își caută mângâiarea în o doină jalnică?

Nu puțin mai însemnat e rolul muzicei și în higienă. Ceea-ce gimnastica e pentru mușchi, aceea e cântul pentru plumâni. Prin cântare plumânile ni se desvoaltă și întăresc, iar respirația devine mai adâncă.

Școala deci are sublimă menire, că cu toată căldura se îmbrățoșează acest ram de învățământ și să'l desvoalte neîncetat.

E adevărat, că în școalele creștine muzica nici când nu a fost eschisă, dar cu toate acestea învățământul ei se mărginea numai la cântările bisericești, pe lângă cari se mai lua și câte o cântare mai complicată numită „Arie".

Cântările lumești numai mai târziu cuceresc teritor în școală, când Pestalazzi, părintele pedagogiei pune o nouă bază învățământului, având ca deviză „desvoltarea generală a anului".

Baza pusă de Pestalazii o desvoaltă Nägel și o perfecționează Natorp.

Necesitatea muzicei în școală se vede chiar și din cuvintele marelui pedagog Curtman, care zice: „O putere a omului ar deveni nedezvoltată, dacă muzica ar fi ștearsă din sfera învățământului. Deși dela Jarma așternă unii pretind din samă înafară mult, totuși nu putem să negăm, că omul iubitor de cânt e cu mult mai aplicat spre nobleță, iar de durități și cinism e mai înstrăinat, decât individul lipsit de simțământul muzical; deprinderea cu frumosul ne reține dela urît. — Să lipsim poporul de cântare, cu deosebire de cele bisericești și va degenera".

Niemeyer despre muzică se esprimă în modul următor: „Muzica îmblânzește momentele de iritațiune, deșteaptă simțămintele cele mai frumoase, produce fructe nobile pentru viața conjugală. — Apare

maghiare. Adunarea a decis să ceară ministrului de comerciu Kossuth, să dea o ordinaţiune în înţelesul celor spuse de Ugron.

Ne putem prin urmare aştepta în cel mai scurt timp la o astfel de ordonanţă, căci nu degeaba îi Kossuth preşedintele partidului său.

*

E puţină speranţă, ca în *dieta croată* să se sălăşluiască odată pace şi bunăînţelegere. Faţă 'n faţă îşi stau partidul Banului Croaţiei cu partidul lui Starcevici, cari la ori-ce prilegiu sunt gata de încăerare. La ordinea zilei e acum desbaterea budgetului. In şedinţa de eri dep. Starcevici a invitat pe Banul să declare, dacă partidul acestuia (a Banului) a primit la alegerile din urmă dela guvern bani sau a încheiat un pact cu guvernul? Banul a răspuns că n'are cunoştinţă de aceste. Deputaţii din cele două partide îşi aruncau întracea în faţă fel de fel de vorbe ca „calumniatori", „mincinoşi" etc. Deputatul Frank simţindu-se atacat se aruncă deodată asupra dep. Lorkovics, ca să-l bată. Ceilalţi deputaţi vreau să-i despartă. In mijlocul unui tumult de nedescris şedinţa se suspendă.

*

Deşi nu se cunosc încă rezultatele din toate cercurile, în cari s'au făcut *alegeri pentru Duma rusească*, se poate totuşi constata, *că majoritatea deputaţilor aleşi aparţin opoziţiei*. Fără a număra pe deputaţii din Polonia rusească, — stânga, adecă partidele opoziţiei din care fac parte „cadeţii", progresiştii, social-democraţii, social-revoluţionarii şi cei din partidul muncitorimei, numără deja 278 mandate. Din 93 cercuri încă nu se cunosc rezultatele. Prin urmare speranţele, pe cari le-a legat guvernul lui Stolypin de noua Dumă, s'au spulberat, căci nu i-a succes să câştige o majoritate guvernamentală. In ultimul consiliu de miniştrii ţinut în Zarskoje Selo sub presidiul Ţarului a fost vorba de o înlocuire a cabinetului actual prin alţi membrii, cari să se bucure de mai multă încredere la opoziţia din viitoarea Dumă. Ministrul-preşedinte Stolypin şi partizanii săi să fi asigurat în acest consiliu pe Ţarul, că noua Dumă nu va purcede ca cea din trecut, şi că s'ar putea face o înţelegere. In urma acestei declaraţiuni nu se va face de-ocamdată nici o schimbare în guvernul rusesc.

Din dieta ungară.

In şedinţa de Mercuri, 20 l. c. n. a dietei d-l dep. Coriolan *Brediceanu* a interpelat pe ministrul de interne Andrassy în chestiunea nemaipomenitelor abusuri şi încălcări de lege, săvârşite de organele stăpânirei *la alegerea de deputat din Bocşa*. D-l Brediceanu a dovedit într'un lung discurs cu casuri concrete, că gendarmeria trimisă cu mai multe săptămâni înainte în cercul Bocşei »n'a apărat libertatea alegerei şi n'a susţinut ordinea«, precum a promis ministrul Andrassy, ci s'a făcut vinovată de cele mai mari nelegiuiri mână 'n mână cu organele administrative. D-l Brediceanu întreabă pe ministrul Andrassy, dacă are ştire de cele întâmplate, dacă şi-a dat şi dânsul consimţământul la abusurile săvârşite şi când are de gând să retragă gendarmeria de pe capul bieţilor alegători.

Ministrul *Andrassy* a răspuns în mod provocător şi îngâmfat zicând că cele spuse de d-l Brediceanu sunt poveşti copilăreşti, că n'are cunoştinţă de cele întâmplate, dar ştie că alegerea a decurs în ordine.

Dep. *Brediceanu* a luat din nou cuvântul şi a protestat înainte de toate contra vorbelor necuviincioase, de care s'a folosit ministrul faţă de deputaţii naţionalişti, apoi a susţinut din nou cele zise de d-sa, provocându-se la autorităţile din cercul Bocşei, la cari s'a făcut arătare despre nelegiuirile săvârşite. Răspunsul ministrului nu-l ia la cunoştinţă.

In şedinţa de Joi a dietei a luat cuvântul faimosul popă *Hock*, care a fost şi el în ziua alegerei în tabăra lui Weiss, ridicând o mulţime de acuze şi scorniturii mincinoase contra poporului român. Faimosul şi pătimaşul popă maghiar şi-a uitat că e slujitor la altarul Domnului şi ca atare trebue să propage adevărul şi iubirea, iar nu minciuna şi ura. Intre altele Hock a aruncat în faţa poporului român grava acuză, că conspiră împotriva statului ungar, că preoţii români aţâţă poporul ca să pună jurământ strâmb, că advocaţii români despoaie poporul fără milă şi câte şi mai câte altele. Şi toate câte le spunea acest »preot« erau primite de cătră deputaţii şovinişti cu mare bucurie şi plăcere, negăsindu-se nici unul dintre ei, nici măcar preşedintele dietei, care să-l îndrume la ordine şi să ia în apărare un popor întreg de 3 milioane în contra unor astfel de acuze nedrepte şi murdare.

In şedinţa de Vineri s'a ridicat însă dep. român Dr. Stefan C. *Popp* şi a respins cu energia şi conştienţa omului, care se luptă pentru o cauză dreaptă şi sfântă— acuzările mizerabile ale năbădăiosului popă Hock. »Dacă noi de fapt conspirăm contra statului, dacă noi învăţăm poporul nostru să jure strâmb, dacă îl despoiem, a zis d-l Popp, atunci aduceţi dovezi, dacă puteţi. N'aveţi însă dovezi, căci nici un Român n'a fost osândit până azi de tradare de patrie, şi nici un preot care să şi fi învăţat pe parochienii săi să jure strâmb, prin urmare cele spuse de Hock sunt calomnii şi minciuni grosolane. Deasemenea din vânt e luată şi aceea că »noi fruntaşii români de dragul unor mandate sdrenţoase jertfim binele poporului«. Noi am venit în parlament să ne facem datorinţa. Treizeci de ani am fost departe de parlament, v'am lăsat cale liberă şi spuneţi-mi, ce aţi făcut în interesul poporului? E apoi trist, că şi puţinele mandate, ce le avem noi Românii, sunt spini în ochii unora. Mandatele noastre sunt vecinic protestate. Că poporul român mai mult ţine la noi, decât la dv., veţi vedea când va fi votul universal şi când alegerea va fi secretă. Atacurile dv. nu ne vor împedeca nici-odată să ne facem datorinţa. Speră că va veni timpul când ne vom putea înţelege.«

In aceiaşi şedinţă a vorbit în chestie personală şi dep. naţional român *Dr. A. Vaida Voevod*. Ioan Hock — a zis Vaida — a repetat azi că eu am minţit când am zis că d-sa mi-a poftit ştreanguri.

Hock: Le-am poftit acelora, cari gravitează în afară.

Vaida: După cele zise de Hock cei cari gravitează în afară, am fi noi toţi. Deci cui pofteşti d-ta ştreang? Nouă?

Hock: N'am zis: ştreang, am zis: fabrică de ştreanguri.

Vajda: Şi mai frumos! Vreau numai să constat, că nu eu am minţit, ci a minţit memoria lui Hock. D. Vajda protestează apoi contra acuzelor lui Hock, că deputatul Petrovici ar fi zis la Bocşa: »Abia aştept să isbucnească lupta între România şi Ungaria, ca să mă pot pune eu însumi în fruntea mişcării« şi contra întortocherii, că deputatul Goldiş ar fi declarat, că i-ar plăcea să mai vină odată absolutismul. Ce spune Hock e falsificare. *(Presidentul îl îndrumă pe Vajda la ordine şi pe urmă îl întrerupe în continuu, nelăsându-l să vorbească)*. Protestează contra nesfârşitelor acuze la adresa deputaţilor români. (Strigăte: Deputaţi români nu există!) Termină zicând, că deputaţii Goldiş şi Petroviciu vor respinge şi în persoană calumniile maliţioase şi false.

Proiectul de lege al ministrului Apponyi.

Incepem astăzi cu publicarea proiectului de lege al ministrului de culte Apponyi, privitor la *raporturile de drept şi salarele învăţătoreşti la şcoalele comunale şi confesionale*. Acest proiect l'a prezentat ministrul Apponyi dietei ungare în şedinţa de Joi.

Iată dispoziţiunile acestui proiect, care va ajunge deja săptămâna viitoare la desbatere.

Salarul învăţătoresc.

§. 1. Invăţătorii dela şcoalele poporale comunale şi confesionale sunt *funcţionari publici*, iar competenţele lor, stabilite prin lege, vin asigurate pe cale administrativă.

§. 2. Salarul fundamental anual al învăţătorilor ordinari comunali şi confesionali e cel puţin de câte 1200 coroane, în comunele trecute în clasa I. şi II., iar în comunele de clasa III. cel puţin de câte 1100 coroane, şi în celelalte comune cel puţin de câte 1000 coroane. Onorarul dat pentru instrucţia făcută în şcoalele industriale şi comerciale, precum şi pentru conducerea şcoalei economice de repetiţie, nu e computat în acest salar fundamental. Invăţătorii suplinitori pot să conducă în mod independent o clasă numai cu permisiunea comisiunii administrative, şi anume, numai în mod provizoriu, şi se împărtăşesc de o remuneraţiune de cel puţin 800 coroane la an. Fiecărui înv. îi mai compete afară de salar, locuinţă potrivită în natură (cel puţin două camere, bucătărie, cămară şi cele mai necesare localităţi laterale) şi grădină de cel puţin un sfert de jugăr, ori apoi echivalentul corăspunzător. In lipsa locuinţei compete fiecărui învăţător bani de quartir, amăsurat clasei în care se află comuna, iar în comunele cari nu sunt înşirate între cele cu clase, îi compete la an suma de 200 coroane. La şcoale cu mai mulţi învăţători, locuinţa în natură, eventual banii de cuartir pentru învăţătorii necăsătoriţi şi învăţătoarele nemăritate poate să-i stabilească autoritatea şcolară locală cu abatere dela dispoziţiile de sus. Dispoziţiunile cuprinse în §§-ii 139 şi 140 din art. de lege XXXVIII. dela 1868, după cari postul vacant de învăţător trebue îndeplinit în curs de jumătate de an şi în timpul acesta are să fie aplicat la şcoală un învăţător suplinitor (candidat de învăţător) mai departe, că la moartea învăţătorului, văduva şi orfanii săi au dreptul la întregul salar şi la locuinţă pe jumătate de an dela moarte; şi în fine dispoziţiunea din § ul 138 al aceluiaşi articol de lege, după care învăţătorii sunt aleşi pe viaţă, se extinde şi asupra învăţătorilor aplicaţi la şcoalele elementare confesionale.

§. 3. Pentru învăţătorii ordinari aplicaţi la şcoalele elementare comunale şi confesionale, adaosul de etate se stabileşte astfel: După 5 ani de serviciu 200 cor., după 10 ani de serviciu 100 coroane, după 15 ani de serviciu 100 coroane, după 20 ani de serviciu 200 cor., după 25 ani de serviciu 200 cor. şi după 30 ani de serviciu 200 cor. Acest adaus nu se computâ în salarul fundamental. La stabilirea adausului serveşte ca îndreptăţire timpul de serviciu pe care învăţătorul ordinar, provăzut cu diplomă în regulă, l'a împlinit cu neîntrerupere dela ocuparea postului în mod definitiv, cel mult însă dela 1 Octomvrie 1893, încoace. Dela întrarea în vigoare a acestei legi apoi, la învăţătorii ordinari este a se socoti timpul de serviciu împlinit cu neîntrerupere dela depunerea jurământului prescris în §-ul 33 al legii acesteia şi ocuparea postului în mod definitiv. Ca întrerupere justificată a serviciului este a se considera împrejurarea, când învăţătorul din cauză de morb, ori din altă cauză, neatârnătoare de el, a fost necesitat să părăsească serviciul ca învăţător, şi împrejurarea aceasta a adus'o la cunoştinţa inspectorului regesc de şcoale cu ocaziunea îndepărtării sale. Regulamentele susţinătorilor de şcoale, cu privire la adausul de serviciu, create până acuma, ori în pregătire de a se crea, rămân în valoare, dacă în ele se asigură pentru învăţători cel puţin atâta cât se cuprinde în §-ul acesta. După întrarea în vigoare a legii prezente fiecare învăţător, provăzut cu cualificaţia legală si corăspunzând condiţiunilor din lege, se poate bucura de adausul stabilit. Prin urmare, învăţătorii, cari la întrarea în viaţă a legii acesteia se bucură de primul, ori şi de al doilea cuincuenal de câte 100 cor., pe baza §-lui 2 din art. de lege XXVI dela 1893, începând dela întrarea în vigoare a legii acesteia mai primesc ca întregire 100 coroane.

§. 4. Ministrul de culte şi instrucţiune publică e îndreptăţit să acoarde adause personale de natura salariului şi de câte 200 cor. pe sama învăţătorilor dela şcoalele elementare comunale şi confesionale, cari în cursul vremii mai lungi şi-au câştigat merite speciale, şi anume, la pro-

---

deci mare progres pe terenul instrucţiunii cultivându-să vocea omenească, căreia nici un instrument nu i-se poate asămâna.

Oare, noi învăţătorii nu zilnic ne convingem despre necesitatea muzicei în şcoală? Oare, care dintre învăţători nu a văzut bucuria de cari erau cuprinşi micii şcolari când prelegeau o cântare. — Cât de vioi devin ei după o muncă grea urmată de cânt? Cât de veseli frequentează şcolarii acelei şcoale, unde învăţătorul cu zel şi dragoste se ocupă şi cu muzica. — E de nedescris bucuria micilor şcolari în escursiuni, când pot păşi pe ritmul unui frumos „Marş".

Durere, dar nevoiţi suntem a recunoaşte, că cele mai multe şcoale nici azi nu corespund chemării lor în aceasta direcţiune. — Nu, căci a putea progresa pe acest teren se recere zel, muncă şi pricepere. Aceste recerinţe însă puţini învăţători le întrunesc, căci din preparandii absoalvă cu puţină pregătire pe terenul muzical, iar după ce absoalvă şi puţinul cel au, îl negleg, prin ce propunerea muzicei li se pare un lucru foarte greu şi anevoios.

Poporul nostru e un popor analfabet, pe om nu-l ştie judeca după calităţile sale sufleteşti, fără dă mult pe ceea ce vede şi aude. Dacă cineva îi cântă pe plac îl preamăreşte până în infinit. Cât de uşor poate câştiga un învăţător, care e bun cântăreţ poporul pentru sine şi şcoală, nici închipui nu ne putem!

Noi înşine, oare nu ne putem convinge cât de bucuros ascultă părinţii cântările şcolarilor? — Cerce unul, fie-care învăţător aş forma cor cu băieţii de şcoală şi să va convinge, cât de cu mare atragere vor fi părinţii şi toţi locuitorii comunei faţă de şcoală? Cât de îndesuită va fi biserica în Dumineci şi sărbători de credincioşi? Prin aceasta am ajuns a putea pune cu o piatră mai mult pe altarul moralităţii, căci pe mulţi i-am atras din crâşmă în biserică.

Propunerea muzicei în şcoala poporală, mulţi pedagogi în multe chipuri o pretind. Unii susţin, că muzica eventual cantul în şcoala poporală să se preleagă pur după auz, iar alţii prevăd lipsa notelor. Fără îndoială, cântarea după auz, o prelege învăţătorul cu şcoala în o durată mai scurtă, dar roadele ei nu sunt aşa mulţămitoare, ca a cântării preleasă de pe semne. E tare de dorit deci, ca unul fiecare învăţător, să propună cât să poate de fundamental notele.

Incât priveşte materia e de dorit, ca învăţătorul să aleagă atari bucăţi, cari atât textul cât şi melodia să fie de un conţinut impunător. Textul să inspire morală, iubire de patrie şi neam, iar melodia să fie dulce.

Cu respect la propunerea muzicei în şcoala poporală avem a observa următoarele regule:

1. Ca tonurile folosite în cântare să fie curate, căci dacă băieţii vor folosi tonuri falze, cu greu vom ajunge ţinta ce urmăm.

2. Să progresăm treptat dela uşor la greu, dela cunoscut la necunoscut, dela simplu la compus.

3. Să nu forţăm băieţii la darea tonurilor ce nu le ajung, căci prin aceasta uşor le putem strica.

4. Să fim cu mare atenţiune la aerul din sală, ca acela sub durata cântului să fie curat, lipsit de pulvere.

5. In timpul iernei să nu concedem băieţilor, ca imediat după cântare să iasă în răceală, căci în atari cazuri uşor îşi strică tonul.

6. Invăţătorul să aibă deosteritatea de a conduce cântarea. In conducerea cântării, învăţătorul să se folosească de instrument, căci prin aceasta de-o parte se cruţă pe sine, iar de altă parte tonurile date de instrument sunt cu mult mai agere şi mai perfecte. In cazul acesta Diesterweg zice: „Dacă învăţătorul are pian e bine, dacă are organe mici e mai bine, dacă ştie folosi violina e mai bine".

Observând cele mai sus înşirate, încheiu cu cuvintele distinsului pedagog Garamszeghi (Lubrich), care zice: „In tot locul să sune cântecul: lângă vatra familiară şi în şcoală, să nobilitează, să sfinţască totul; rugăciune şi vorbă, muncă şi repaus, sărbătoare şi ospăţ, bucurie şi durere. Astfel va deveni propunerea cântului formator de spirit şi caracter şi aşa puterea lui Jarmatoare şi afară de şcoală n viaţa poporului să va înrădăcina".

Cacova, în Ianuar 1907.

Aug. Ocnean.

Din pricina dragostei...

De Radu Baltag.

Odaia era plină de zgomotul trosnetelor din sobă. Afară ningea şi era frig. Vântul hoinărea pe stradă scoţând urlete prelungi, sfârşite printr'un suspin. In casă căldura ne era cu atât mai dragă, cu cât ne era cu putinţă să vedem flacările lingând butucul din cămin, ca nişte limbi ascuţite.

Venise vorba de patimile omeneşti şi am ajuns la crimă. Ştefan Răuceanu is-

punerea comisiunei administrative și a inspectorului regesc de școale, în cadrele sumei trecute în budgetul de stat spre acest scop.

§. 5. Salarul învățătorului poate să fie format, conform uzului de până acuma, din bani și din naturale, ori din venitele pământului dat în folosință, însă cu restrângerea trecută în §-ul 7 și 8.

§. 6. Salarul în bani gata susținătorul de școală este dator a-l plăti învățătorului în rate lunare, ori apoi pe câte 3 luni, însă totdeauna înainte.

§. 7. Plătirea unei părți a salarului învățătoresc în naturale se concede numai sub condițiunea, ca aceste naturale să le adune susținătorul de școală, fără intervenirea învățătorului, și să le predea învățătorului în cantitatea stabilită mai înainte, astfel însă, ca ultima rată din competența anuală să i se predea cel mult la finea lunei Novembre. Dacă susținătorul de școală nu predă învățătorului naturalele în modul acum stabilit, ori apoi calitatea mijlocie a recoltei nu e corăspunzătoare, în loc de naturale învățătorul are să primească în bani gata valoarea lor.

§. 8. Echivalentul în bani pentru folosirea pământurilor școlare, cari formează întregirea venitelor învățătorești, fără a se computa aci locuința și grădina, trebue să fie stabilie separat pentru fiecare post de învățător. Ca bază la stabilire servește, subtrăgându-se toate dările, arânda care se plătește în comună pentru imobile de asemenea categorie, adăugându-se apoi valoarea în bani a serviciilor pe cari le fac cumva locuitorii (credincioșii) din comună în jurul cultivării pământurilor școlare. Pentru fiecare comună trebue în urmă stabilit echivalentul în bani a naturalelor (emolumente, lemne, etc.), pe cari le primește învățătorul, luându-se prețul mediu din cei trei ani din urmă (1904—1906). In contra stabilirii, partea interesată poate reclama 30 de zile la comisiunea administrativă, iar în contra hotărârii acesteia, ținându-se în vedere dispozițiunile art. de lege XXVI. din 1896, se poate ridica plânsoare la judecătoria reg. ung. administrativă. Stabilirile făcute deja pe baza art. de lege XXVI. din 1893, întru cât învățătorul primește ajutor de stat (întregire de salar) pe baza acelora, rămân neatinse.

§. 9. In viitor la școalele elementare poporale se vor institui numai posturi de învățători ordinari pentru împlinirea afacerilor învățătorești în mod independent, iar posturile de învățători pot fi ocupate numai de persoane provăzute cu diplomă valabilă învățătorească. La posturile de învățători ordinari, cu escepția dispozițiunilor provizorii, cari sunt de luat în cazurile înșirate în §-ul 29, în §-ul 139 din art de lege XXXVIII anul 1868, și în §-ul 2. al legii acesteia, învățători suplinitori nu pot fi aplicați.

§. 10. Susținătorii de școale sunt datorĭ să poarte evidență despre salarele învățătoreștĭ pentru fiecare învățător separat. Pe basa acestora, sumele restante, fie la plângerea învățătorului, fie la arătarea făcută din oficiu, vin încassate pe cale administrativă dela debitorii singuraticĭ. Modalitățile execuțiunii le stabilește pe calea ordonanțelor ministrul de culte și instrucțiune publică, în înțelegere cu ministrul de interne și de finanțe.

§. 11. Dacă învățătorul dela școala confesională face, pe basa § lui 141 din art. de lege XXXVIII dela 1868 și servicii de cantor, la stabilirea salarului învățătoresc, ținându-se în vedere salarul cel mai mic din §-ul 2 al legii acesteia, competențele sale ca învățător și cantor luate împreună formează salarul învățătoresc, care astfel împreună socotit ca salar de învățător și de cantor, vine luat în considerație și la îndreptațirea învățătorului cu privire la pensie.

Ajutorul de stat.

§. 12. Susținătorii de școale dela școalele elementare poporale, comunale și confesionale, sunt datorĭ să stabilească competențele învățătorilor ordinarĭ aplicațĭ în școalele lor în trei anĭ socotiți dela intrarea în vigoare a legii acesteia, adecă până la 30 Iunie 1910, asigurând un salar minimal cel puțin la suma precisată în §§-ii 2 și 3 ai legii acesteia Intru cât însă în urma sărăciei lor, prevăzută în § ul 15, nu sunt în stare să o facă aceasta, sunt datorĭ cel mult până la 30 Septemvrie 1910 să ceară ajutor de stat după modalitățile mai jos înșirate, dela ministrul de culte și instrucțiune publică. Rugarea comunei, care n'a folosit încă cele 5% acordate de art. de lege XXXVIII din 1868, §-ul 35, și nu le-a repartisat pe locuitorĭ, nu poate fi luată în pertractare. Ajutorul acesta pot să-l ceară susținătorii de școale orĭ când după intrarea legii acesteia în vigoare, cu privire la orĭ-care învățător care împlinește condițiunile stabilite în legea aceasta. Școale existente, dacă susținătorii lor n'au reclamat ajutorul de stat în terminul prescris, pot să-l ceară mai târziu numai în cazul, dacă situația lor materială s'a schimbat în cursul vremii și aceasta se poate dovedi pe calea procedurii din §-ul 15. In pomeniții trei anĭ de transiție susținătorii de școale au să asigure pe seama învățătorilor dela școalele lor numai competențele determinate în articolul de lege XXVI din anul 1893, iar în scopul întregirii acestora li-se lasă în folosință până la 30 Septemvrie 1910 ajutoarele de stat acordate până la 30 Iunie 1907. Asemnarea ajutorului de stat se face și în cazul acesta după modalitățile din §-ul 32 al legii acesteia. Dispozițiile legii acesteia însă cu excepția §§-ilor 2, 3 și 20, se estind și asupra școalelor acestora. Ajutor nou de stat se acordă sub acest timp de transiție numai ca întregire a competențelor stabilite în legea presentă și pentru învățătorĭ aplicați la astfel de școale, carĭ corăspund tuturor condițiunilor legii acesteia.

(Va urma).

Congresul nostru.

VII.

Tot de partea referitoare la *programa școalei primare* să țin și următoarele întrebări:

1. — Ce rezultate a dat *grădina școlară?*

2. — Cum să predă *agricultura* în cursul primar?

3. — Ce rezultate a dat *lucru manual* în școala de băeți?

4. — Cari ar fi mijloacele pentru desvoltarea *lucrului de mână la fete,* mai ales pentru lucrurile naționale?

5. — Ce aveți de zis relativ la *escursiunile școlare?*

Legea pretinde ca fie-care școală să aibă *grădină școlară.* Aceasta e menită pentru trebuințele învățătorului și parte pentru practicarea rațională a economiei. Aici trebue să vadă copilul în mod practic ceea-ce în școală i să propune teoretice.

Pentru-ca în grădina școlară să se poată arăta cum trebue să se cultive rațional *pământul, pomăritul* și *legumăritul* trebue să fie de cel puțin 400 stânjini □. Atâta pretinde legea deși pentru o adevărată *economie* și *agricultură* nu e suficientă.

Grădina școlară să socotește ca adaus, dar nu e iertat să fie computată în plata învățătorului, — precum să obicinuește în multe locuri.

Ca omul să-i poată trage ceva folos, trebue să fie bine închisă, dar nu lăsată în voia întâmplării, precum să întâmplă în cele mai multe locuri. Astfel de grădini, mai bine ar lipsi, căci în modul și starea aceea sunt numai blam atât pentru învățător cât și pentru senatele școlastice. E frumos de ex. la Sași, unde pe lângă grădinile școlare mai sunt și grădini comunale în cari se cultivă tot felul de sămănături și cereale agricole, dinpreună cu toate plantele și legumele cari formează nutremântul oamenilor și a animalelor. De acestea am avea și noi lipsă.

Ceva început se vede cei drept și la noi mai ales unde să fac comasări, trebue să se aleagă un teritor de un jug. □ pentru grădină școlară. Teritorul acesta să folosește esclusiv numai pentru pomărit, nu și pentru cealaltă parte a agriculturei și economiei raționale. De cele mai multe ori și teritoriul acesta în loc să fie sol bun și productiv e cel mai netrebnic, — care pe lângă munca cea mai costisitoare nu produce nimic. Și în modul acesta nu să poate ajuta nici pomăritul, nici economia și nici agricultura.

Tot în programa școalei primare ar trebui băgat și *lucrul manual.* Acesta e menit pentru băeți și formează *industria casnică.* Insuși el constă din pregătirea obiectelor de *nuiele, paie, pipirig, papură* și *spetează.* Adevărat dar că dacă mai e ceva neglijat în școala noastră, apoi acesta e la culme. Nimic nu să aude sau vede din vre-o parte, că doar s'ar fi făcut ceva început în direcțiunea aceasta. Ba chiar în institutele noastre pregătitoare, dacă i s'a dat când — ca ceva atențiune, c'am l'a părăsit cu totul. Lipsa lui e mare. Țăranul ar avea mare folos din acesta. Cel puțin dacă n'ar lucra pentru câștig, parămi pe sama lui, ori ca să zicem așa din plăcere sau distracție.

Cum s'ar putea lecui acest neajuns, însumi nu-mi pot da samă. Mai ales că mulți dintre țărani, ba chiar și dintre frații învățători, judecă *lucrul manual* ca ceva *dejosilor.* — Singurul remediu cel puțin după mine ar fi înființarea unor cursuri în timpul lunilor de vară în cari să se pună pond mare pe acest ram. Așa-dar deși întrebarea sună despre rezultate, noi tocmai despre nerezultate putem vorbi numai.

In legătură cu lucrul manual al băieților, stă lucrul *de mână al fetițelor.* Acesta încă ar trebui să-l prețuim mai mult. Trebue să-i dăm mai mare atențiune, după ce în legătură cu el ne stă *portul nostru național.* Iar conservarea acestuia e de lipsă fiind-că la trăimea Românului: *limba, legea* și *obiceiurile* după cari să poate judeca neamul nostru de popor autochtom, noi mai adaugem și *portul.* Și mai ales pitorescul nostru port, care azi e admirat și de cei mai depărtați străini, cari încep a comanda din cusăturile și țăsăturile Româncei noastre și pe cari avându-le le judecă și prețuesc ca cele mai scumpe odoară. Nu putem decât mulțămi și a fi în mare parte recunoscători d-lui *Dumitru Comșa,* prof. la seminarul din Sibiiu, care mult a obosit și jerfit până a adunat vre-o cele 250 de modele, formând albumul cel mare și artistic, care pentru noi Românii e cea mai însemnată notă de recomandare în străinătate. Cu deosebit respect suntem apoi față de *d-șoara Cosma,* care imitând faptul d-lui *Cosma* a alcătuit alt album — cei drept în mic — dar fiind aranjat de o femeie, e aranjat cu mai mult gust și ezecutat cu mai multă artă.

Acestea două albume, cari conțin cele mai frumoase perle ale portului nostru, adunate din toate colțurile Ardealului, contribuesc mult la susținerea, conservarea, înfrumsețarea și împodobirea și pe viitor a frumosului nostru port. Noi oamenii cărturari, cari încă n'avem aceste cărți de artă încă nu ne cunoaștem portul și nu știm prețui dexteritatea și agilitatea mânuței ce o are femeia țăranului nostru, Și dacă vederea acestor scumpeturi e atât de fermecătoare pentru noi, oare ce efect vor avea puse în vederea țărăncuței noastre?! Numai văzându-le acestea își va ști prețui lucrul mânilor sale, desprețuind sdranțele jupânului Șmecu.

Presupun lucrurile acestea numai după *succesul* ce l'am avut însumi, nu cu albumurile acestea făr numai cu covertele revistei — „*Luceafărul*" — din anul 1906. Iar că acest succes s'ar potența în raportul ce există între aceasta revistă și albumurile mai sus amintite nu mai încape nici o îndoială.

Rezultatul acesta să poate ajunge nu atât cu fetițele din școala ordinară făr mai mult cu cele de repetiție, cari au și mai multă vreme. Dexteritate și pricepere în direcțiunea aceasta, dela învățător nu să cere nimic. Cel mult, nițăl gust în

---

prăvise tocmai de povestit amănuntele unui asasinat, pe care l anchetase el încă de pe când era judecător de instrucție. Și după ce-l ascultarăm înfiorați de luare aminte, se lăți printre noi o liniște adâncă.

Grigore Ogireanu, însă omul cu suflet de Hristos, un sfânt fără de prihană, o rupse cu graiul său dulce și pătrunzător:

— Vă dați voi seamă de ce e o crimă, dragii mei? De sigur că da! Dar nu ca mine, care mă cutremur când mă gândesc la ucidere. Să omori un semen al tău! Să amorțești dintr'odată ori-ce mișcare în el! Să faci gură să nu mai vorbească, ochi să nu mai vadă, urechi să nu mai audă, picioare să nu mai umble, mâni să nu mai lucreze! Să spulberi ca pe un scrum de țigară gânduri, visuri, milă, răutate!... Și mai ales, să stingi expresia vieței dintr'un chip ca al tău!...

Și cu ce se ucide? Cu cele două mâni, unelte mici și mărețe, creatoare și distrugătoare. Da, cu cele zece degete cari clădesc palate, cetăți uriașe și vâră ața în urechea acului. Oh, mâniie noastre par a avea o viață a lor, însuflețire proprie.

Iți stă un om în față, mândru, falnic, plin de vigoare. Te uiți în ochii lui, îi asculți glasul și el pe al tău, știi bine că în creerii lui, colo, în dosul frunții, trăește tot ce poate fi: cerul, soarele, luna, gânduri de dragoste și de ură. Ei bine o clipă, o singură clipă, cât ai spune *da* numai, îți este de ajuns să-i împlânți un cuțit în inimă ori să-i gonești un glonț în cap. Și atunci, îl vezi pe acela, care chiar cu un minut înainte te auzea și te înțelegea, prăbușindu-se la pământ, la fel cu o piatră, cu o coajă de portocală, cu o bucată de lemn.

Zadarnice-ți vor fi pe urmă părerile de rău! Zadarnic vei striga, îl vei scutura: nici un cuvânt nu vei mai putea scoate din buzele lui învinețite. Și cu capul strâns în mâni îți vei spune că de-ai fi Croesus și de ai vrea să dai toată sumedenia ta de aur ca să vezi clipind încă odată din ochi cadavrul ce-ți zace la picioare, el tot nemișcat ar rămâne. Ai ucis, ai ucis! Ai năruit un infinit, universul cu toate minunile lui...

Eu unul, vă asigur, că n'ași ucide, de mi-s'ar întâmpla ori-ce. Mai mult încă: mulțumesc lui Dumnezeu că m'a scăpat până acum de așa priveliști și-l rog să mă scape și de acum înainte. N'am văzut cum se oamoară și nici c'ași vrea să văd. Oh, nu!...

— Is toate drepte câte le-a zis Ogireanu, începu Barbu Ionescu. Dar fiind-că el mărturisește că n'a văzut nici odată cum un om omoară pe altul, vă voi povesti eu cum fiind copil încă, am fost martorul unei crime înfricoșate.

Să vă spun eu cum l'am zărit pe om ucizând pe om, fără milă, fără cruțare. Și nu numai că l'a ucis, dar l'a svârcolit într'o agonie atroce, l'a înebunit înainte de a-l omorî, l'a înebunit de spaima pe care ți-o dă gândul că-ți vezi sfârșitul cu ochii, având încă vremea să cugeti, să simți.

Iată, ce a povestit Barbu:

»Eram numai de paisprezece ani pe atunci și învățam la un liceu din București. Tată meu era administratorul fabricii de spirt din Părghenii de jos și locuia singur la povarnă. Mama împreună cu noi copii ședeam în oraș.

Dar pe timpul vacanțiilor mari ne-am dus cu toții la țară, ca să petrecem cele câteva luni de vară cu tata.

Locuința noastră era în chiar curtea fabricii. Fabrica era așezată ca la vre-o trei chilometrii departe de sat, în mijlocul câmpiilor ocrotite de cerul albastru, ca de un cearșaf imens, pe care strălucea soarele arzător ca un singur nasture de aur.

Par'că văd încă uriașa clădire cu ferestre nenumărate, înconjurată de zeci de căsuțe mari și mici, de rezervoare roși și albastre. Fabrica privea drept la șoseaua colbuită asupra căreia praful se ridica în nori, scormonit cât era ziua de mare de căruțe, de care cu boi și de drumeții ce intrau în sat. Dincolo de drum se așternea câmpia cu holdele-i de grâu și mai departe, perdută aproape în zare, o moară albă cu acoperișul de stuh, își arăta chipul ca o văduvă tristă și singuratecă.

Curtea fabricii era despărțită în două. Cea dintâi, îngrădită cu zăbrele de brad, ocrotea povarna în care ziua și noaptea duduiau mașinele, de credeai că se cutremură pământul. Curtea mai cuprindea magaziile de spirt, locuințele personalului, hambarele de porumb și de orz, și mai la o parte dogăria, din care eșeau ciocănituri neîncetate și frânturi de cântece unguresti.

Cea de a doua curte, era cu mult mai întinsă. Pe ea erau clădite într'un șir luna grajdurile boilor. Incolo nimic nu stânjeneg largul cuprins: dar hornul înalt și zidit din cărămizi, privea încruntat din hotarul celor două curți, ca un uriaș cu luleaua veșnic în gură, pufăind fără încetare nori negri de fum.

Curtea din fund era înconjurată de uluci foarte înalte, spoite cu păcură. Dar ca s'ajungi în fundul ei, era cale de făcut nu glumă. O portiță tăiată în gard era singura ieșire. Și cum treceai afară, dădeai de o câmpie nemărginită, tăiată pe o porțiune lată de Argeșul bătrân și mâniat ce-și ducea apele la vale cu mare sgomot. Râul nu era departe de fabrică: cam la vre-o două sute de metri de ulucile din fund. El îmi părea atât de măreț și undele-i făceau atâta gălăgie încât mă temeam ca

aranjarea colorilor. De altfel rafinăria țărancei noastre e mare. Supraveghiarea însă nu strică. Acesta ar fi și cel mai eficace mijloc de-ale face și școala plăcută, — având și rezultate reale, — ajungându-să și realizându-să mai multe scopuri odată.

De dorit ar fi dar ca aceste albume, să nu lipsească din nici o școală românească, indiferent dacă la școala aceea e aplicat învățător sau învățătoare. Succesele sunt aceiași.

De mare folos sunt și *escursiunile școlare*. Acestea sunt de dorit să fie cât mai dese, mai ales toamna și primăvara, — parte din distracție, parte pentru admirarea și frumsețea naturei în legătură cu atotputernicia lui Dumnezeu, parte pentru ușurătatea materialului din obiectele de învățământ, cari formează *științele naturale*. In special ar fi istoria naturală cu *zoologia*, *botanica*, *mineralogia*, *fizica*, *geologia* și *geografia-fizică*. Tot cu ocaziunea aceasta să pot arăta copiilor diferite jocuri, din cari încă să pot câștiga mari esperiențe despre individualitatea elevilor. Să pot face probe cu cântările lumești și bisericești, cari în liber, au cu totul alt farmec, decât între păreții școalei. Va să zică din escursiunile școlare încă să pot trage mari foloase. Bine înțeles, dacă ele să fac urmărind măcar un scop din cele indicate.

Morlaca, la 18 Faur 1907.

Traian Șuteu,
înv. dirig.

ȘTIRILE ZILEI.

— 15 Februarie v.

Serata tinerimei române din Budapesta Ni-se comunică din Budapesta: La serata tinerimei din Budapesta se fac frumoase pregătiri și ea promite a fi una din cele mai succese. Toate forțele tinere s'au grupat cu entuziasm, ca să studieze balada dramatică »*Constantin Brancoveanu*« pentru cor, soli cu acomp. de orchestră a neîntrecutului nostru compozitor. *I. Mureșianu*. Am aflat, că la dorința elevului său *Dr. Leonida Domide*, care îi va dirigia compoziția, iubitul nostru măestru va veni să aziste la ultimele repetiții a grandioasei sale opere, care va fi *un eveniment muzical* spre bucuria si fala noastră a tuturor. Balada e alcătuită pentru voci bărbătești și un grup de patruzeci de tineri, toți cântăreți buni o vor executa, acompaniați de orchestra militară. Solurile sunt împărțite la cântăreți de forță și astfel sara din 9 Martie ne promite din toate punctele de vedere o deosebită plăcere muzicală.

....Sala elegantă de la Royal unde au promovat arta muzicală mari artiști din lume, va răsuna de cântări românești, cari vor da dovadă despre fondul artistic al spiritului românesc..... Ear în noi va tresări sentimentul iubirii de neam, când Constantin Brancoveanu, din baladă, va striga în urechile tuturor: »Facă Dumnezeu ce-a vrea și pe toți de ni-ați tăia, nu mă las, nu mă las de legea mea«... *N. B.*

Comitetul despărțământului Brașov al »Asociațiunei« a reorganizat Duminecă în 11 Faur v. a. c. agentura comunală din *Ghimbav*, constituindu-se comitetul în modul următor: preș. Ios. Comanescu jun., paroch; secretar și bibliotecar D. Marcu, învățător; cassar I. Gâlcă, econom; controlor Vas. Marcu iun., măestru. Cu această ocaziune d-l A. *Boldor* a ținut o prelegere foarte interesantă și pe înțelesul tuturor arătând cu skioptikonul scene din viața lui Cristos și alte tablouri geografice și istorice; iar d-l *Bogdan*, secretarul desp. a vorbit despre munca cinstită și despre cruțare, combătând risipa și luxul (mândria) ce începe a copleși poporul nostru de la țară; a vorbit apoi despre influința desastruoasă a beuturilor spirituoase arătând cu exemple scoase din viață efectele nimicitoare ce le are acest flagel asupra organismului omenesc.

O rară distincțiune. Măestrul italian Pietro Mascagni, care a dirigiat 2 concerte în București, a fost primit Luni la palat în audiență de regele Carol. Suveranul i-a atârnat personal cordonul de comandor al ordinului »Coroana României«, pe care marele compozitor l'a și purtat eri seară la concertul de la Ateneu.

Necroloage. In comuna Peștera a încetat din viață Luni *Iosif Cojan*, paroch penzionat, asesor în scaunul protopresbiteral, membru al reprezentației comunale și prin ani îndelungați fost membru în mai multe corporațiuni bisericești și politice locale, în al 58-lea an al etății. Inmormântarea va avea loc astăzi Joi, în cimitirul bisericei gr. or. din Peștera.

— In Satulung a încetat din viață Luni *Ioan Păltănia*, proprietar în etate de 76 ani. Inmormântarea se va face Joi în 15/28 Febr. 1907 la oarele 12 din zi în cimiteriul bisericei sf. Archangheli din Satulung.

Odihnească în pace.

Moartea unui vestit artist german. Membrul teatrului curții din Viena, artistul Iosef *Lewinsky* a încetat din viață eri în Viena. Lewinsky a aparținut teatrului curții începând de la anul 1858.

O serbare. Din Someș-Odorheiu ni-se scrie: Ziua de »*Trei Ierarchi*« ne-a revenit anul acesta cu vechia-i solemnitate, care acum de câtăva vreme, se cam dase uitări. Vrednicul și venerabilul bărbat d-l *Vasiliu Mica* și-a serbat odată ziua onomastică după vechile date bune românești. Ce mă îndeamnă să dau publicității această scenă intimă familiară este faptul, că de data aceasta caracterul familiar al serbării s'a unit, ași putea zice mai că s'a schimbat în caracter cultural, în urma unui eveniment, care a dominat apoi întreaga serbare. E vorba de *omagiul* ce l'a adus școala română din loc patronului său vrednic, d-lui *Vasiliu Mica.* Puțin înainte de începutul mesei, când sala era plină de oaspeți (nu mai puțini de 60) aproape toți membri ai familiei — ușa cea mare a sălii se deschide în tactul marșului »Drum bun drum bun« cântat pe două voci de băieții și fetițele de școală, sub conducerea zelosului învățător, după care un *Trio* neașteptat, surprinzător, atrage atențiunea încordată a tuturor celor prezenți spre mititeii de la ușe. Dintre școlari se alege unul, mai apoi altul și în urma un al treilea, cari pe rând în versuri frumoase de ocazie, compuse anume în metru ușor, poporal urează patronului, părintelui, conducătorului ani mulți și fericiți. Vor fi stors poate glasurile aceste fragede, pline de încredere fiască față de patronul lor, pe care îl roagă să nu-i părăsească, să le aibe grija și pe mai departe, vor fi stors, zic, admirația multora din cei prezenți și au deșteptat poate multe gânduri și propusuri bune. Scena s'a terminat cu un »Cântec de iarnă« executat de asemenea pe 2 voci cu multă preciune, iar mai apoi, băieții au fost ospătați și dăruiți, rămânând ca acum oaspeții să-și aducă urările lor vrednicului cap al familiei. Dar impresia mititeilor nu li-s'a șters din minte și nici nu li-se va șterge curând. *A. F.*

Cununii. Domnul Ștefan I. *Dobreanu* comersant în Zărnești și d-șoara Elisabeta Ir. *Muscan* din Tohanul vechiu își vor serba cununia lor religioasă Duminecă în 3 Martie st. n. a. c. în biserica sf. Nicolae din Zărnești.

— Ioana *Coruțiu* și Ioan *Sângeorzan* ne anunță cununial or, care se va celebra în 7 Martie st. n. a. c. la 3 oare p. m. în biserica gr. cat. din Maieru. Maieru—Feldru.

Dela corporațiunea meseriașilor. Primim spre publicare următoarele: Toate calfele (sodali), cari stau în lucru la meseriași brașoveni supuși la dovedirea capabilității sunt invitați a se presenta la adunarea, care se va ținea pentru scopul alegerei membrilor sodali în comisiunea de împăciuire, pe Duminecă în 10 Martie st. n. dela 9 oare înainte de prânz până la 4 oare după prânz în lucrătoarea cea mare a școalei de sculptură. Cei îndreptățiți la alegere, își pot cere biletele de adeverire în fiecare zi dela 8 oare până la 11 oare în oficiul corporațiunei de meserii, strada Porții 72, catul II al școalei reg. ung. de meserii. — Adnotare: 1. In comisia de împăciuire se aleg 30 membrii ordinari și 10 membrii suplenți. 2. Votarea se poate efeptui numai cu lista dată de oficiu, în care listă se poate șterge sau adăuga după plăcere. Brașov, 20 Februarie 1907. *Dózsa János*, comisariul autorității industriale.

— Se aduce la cunoștința membrilor Corporațiunei meseriașilor din Brașov, cumcă *banchetul* ce avea să se țină în Dumineca asta (3 Martie st. n. c.) s'a amânat — din cauză neprevăzută — pe Dumineca viitoare (11 Martie n.) la oarele 8 seara, în sala dela »Gewerbeverein«. Este de dorit — și se invită prin aceasta — că pe lângă membrii români ai Corporațiunei să ia parte toți binevoitorii și sprijinitorii acestei Corporațiuni.

Bătaia lui Dumnezeu. Țăranul ungur Varga János din Kaposvar și-a vândut zilele trecute o păreche de boi cu 960 cor. grijindu-și banii într'un saltar al mesei. Vecinul său Gál Ferencz, având cunoștință de acești bani, voia să pună cu orice preț mâna pe ei. A tot pândit pe vecinul său până când acesta împreună cu cei din casă se duse alaltăeri din sat la o rudă, lăsând în casă numai pe o fetiță de 6 ani. Acest moment păru lui Gál binevenit ca să fure banii și întrând în casa vecinului, puse mâna pe banii ascunși. Pentruca însă fetița rămasă acasă, să nu-l tradeze, își puse în gând s'o spânzure. Spre scopul acesta legase de grinda casei o funie și spuse fetei ca așa »din joc« să-și vâre capu în laț. Fetița, pe semne, nu înțelesese »jucăria« lui Gál și îl rugă să-i arate cum să-și vâre capu în laț. Gál se urcă îndată pe un scaun și-și vârî capu în laț. In acelaș timp îi lunecă scaunul de sub picioare și Gál rămase spânzurat de funie. Fetița se sperie si fugì în uliță strigând în gura mare. Venind vecinii, găsiră pe Gál deja mort. Fata le povesti plângând cele întâmplate. In buzunarele lui Gál se găsiră banii furați.

Act de recunoștință. Suntem rugați a da loc următoarelor rânduri: Comitetul »Reuniunei femeilor române pentru ajutorarea și înfrumsețarea sfintei biserici din Brașovul-vechiu« în ședința sa ținută Duminecă în 14/24 Februarie a. c. a pus baza procurărei unui »*Epitaf*« pentru biserica noastră a »Sfintei Adormiri« în locul celui vechiu, a căreia pictură abia se mai poate distinge din cauza vechimei. In scopul acesta a luat la plăcută cunoștință ofertul stimatei doamne *Elena I. Sabadeanu*, neobosita »Patroană« și binefăcătoare în suma de 25 cor., precum și ofertul secretarului *Dumitru Jaliu* în sumă de 4 cor.

Cu plăcere mă achit de acest obligământ moral și totodată rog pe marinimoșii donatori de a primi cele mai călduroase mulțămiri. *Brașov*, 26 Febr. n. 1907. Maria Ios. *Maximilian*, presidenta reuniunei.

Moartea unui renegat. Unul din cetitorii foaiei noastre ne scrie: »Vă încunoștiințez că renegatul Prekup Lászlo din Băiești, care a batjocurit în »Nept. Lapja« preoțimea și dăscălimea română și a căruia biografie adevărată s'a publicat în nr. 30 al »Gazetei« din a. c., a încetat din viață în 19 Februarie a. c. în spitalul din Deva — și așa n'avu noroc s'ajungă pe baza »meritelor«, vr'un »tanfelügyelő« ori chiar deputat dietal, ca Burgya Szilárd și alții, a căror părinți încă au fost țărani și niște păstori săraci la comune«....

Reuniunea săsească de cântări din Brașov »Kronstädter Männergesangverein« aranjază Sâmbătă seara un concert la mese întinse în sala Redutei sub conducerea d-lui dirigent Paul *Richter* și cu concursul d-șoarei *Bretz* cu următorul program: N. W. Gade: 1) Frühlingsbotschaft (cor mixt cu acompaniament de pian). 2) două coruri de barbați: »Morgen im Walde« și »Elfenglocken im Walde«. 3) trei cântări solo: »Die Lotosblume«, »Frühlingstraum« și »Mut«. 4) »Ich un du« (soloquartet) »Nun bin ich einmal frey« (terțet) și »Frisch auf ihr Klosterbrüder mein« (cvintet). 5) Trei coruri de bărbați: »Eine Bauernhochzeit«, »Vogel, flieg weiter« și »Heute ist heut«. 6) »Salamis« cor de bărbați cu solo.

Convocare. Reuniunea femeilor rom. gr. cat. din Făgăraș și jur își va ținea adunarea generală ordinară Duminecă în 10 Martie n. a. c. la oarele 3 p. m. în casele d-nei presidente. La această adunare se invită a participa p. t. d-nele membre d-nii bărbați de conziliu precum și alți binevoitori. Obiectele: 1) Deschiderea ședinței prin președ. 2) Constatarea celor prezenți. 3) Inscrierea membrelor nouă. 4) Raportul comitetului și a casierei. 5) Cenzurarea acestor rapoarte. 6) Alegerea comitetului, biroului și a bărbaților de conziliu conform § lui XIII din statute. 7) Eventuale propuneri. 8) Inchiderea ședinței. Făgăraș, 24 Februarie 1907. *Elisabeta P. Popp*, presidentă; *A. Stroia*, secretar.

Cele mai mari produse de sfecle pentru nutreț. Au trecut vremurile când țăranul era mulțumit dacă ducea în șură un număr mare de sfecle. Astăzi știe și cel mai mic econom, că valoarea sfeclei de nutreț nu constă în aceea, ca să umpli pântecele vitei, ci lucru principal este: cât de nutritoare este sfecla? Pentru a produce sfecle nutritoare trebue sfecla de sămânță să aibă greutate cel puțin de 4—6 chile, și căutată cu mare îngrijire pe cale chemică, cât de nutritoare este. Afară de firma Edmund Mauthner c. și r. liferant de semințe al curții în Budapesta nu există până astăzi nici o firmă, care să pună în vânzare astfel de sămânță de sfeclă. Aceste semințe de sfeclă sunt și *impregnate*, din care cauză răsar mai curând și resistă insectelor. Se recomandă a sămâna numai sămânță impregnată, care poartă ca marcă steaua lui Mauthner. Diferența cea mică de preț se rebonifică însutit prin produsul bogat.

A bea surogat în loc de cafea veritabilă cu prețul jumătate este o absurditate. Voind să cumpere cineva untură de pește de a lui Zoltan și oferindui-se în locul acesteia surogat de untură, să o respingă, căci numai untura de pește a lui Zoltan este ușor de mistuit și nutritoare. Prețul 2 cor. sticla. Se capătă în farmacii.

Resultatul unei munci de un an atârnă dela faptul dacă proprietarul de vii a fost cu băgare de samă la cumpărarea viței. In privința aceasta este de recomandat plantația Milenium în Nagyősz, com. Torontal, pusă sub conducere conștiențioasă, unde se capătă vițe de cea mai bună calitate cu prețuri ieftine. Cine se interesează aceluia i-se trimite catalogul bogat ilustrat și în limba românească.

NECROLOG. Alecse Frateșiu, paroch gr. or. în Preșmer, după grele suferințe și împărtășit cu Sfintele Taine, și a dat nobilul său suflet în mânile Creatorului în etate de 82 ani și al 54-lea an al preoției sale. Despre aceasta se aduce la cunoștința tuturor cunoscuților, pretinilor și rudeniilor răposatului cu aceea, că înmormântarea rămășițelor trupești va avea loc Vineri în 16/29 Februarie a. c. la oarele 2 p. m. și se vor depune spre eterna odihnă în cripta familiară din Preșmer. Odihnească în pace! Preșmer, în 15/28 Februarie 1907. — *Maria*, *Eufrosina*, *Nicolae*, *Ioan*, *Victoria*, *Ana*, ca fii și fiice. *G. Ludu* preot, *N. Aron* preot, *N. Bălășcuță*, *G. Popovici*, *Elena Frateș*, *Reveica Frateș*, ca gineri și nurori.

---

nu cumva să se reverse odată peste malurile lui drepte ca un părete și foarte înalte.

Și tocmai fiorii Argeșului mă atrăgeau. In serile luminoase și calde de vară, aveam obiceiul să mă strecor de lângă părinți, să trec de curtea dintâi, în care văzduhul mirosea a porumb copt, și de cea de a doua, peste care se 'ntindea într'un strat nevăzut mirosul de băligar, ca să ies prin portița din fund, afară în câmpie.

Și ce înfățișare minunată aveam în fața ochilor! Inainte, tot înainte se alungau câmpiile sub razele galbene de lună. O pată neagră întuneca zarea: era o pădure de stejari. Și înaintea mea, aproape de tot, Argeșul se strecura între cele două maluri ca o fășie de mătase albă, cu fluturi de argint. Dar înaintând pe șes, fâșia se făcea tot mai lată și mai adâncită: iar când mă opream pe malurile râpoase și priveam în jos, m'apuca amețeala: râul se ducea posomorît la vale gonindu-și valurile cu furie și șuerând cu putere, ca într'un războiu cu dușmani nevăzuți.

Dar ce adânc era în acele locuri! Vorbeau țăranii de ochiurile-i tainice și de îngrozitoarea-i răpeziciune, cu ochii holbați de spaimă. Câți inși nu se înecaseră în dosul fabricei, și oameni cari înotau ca peștii. Dar vezi d-ta, cu Argeșul nu se pune nimeni. Așa furios cum e, a fost el întotdeauna; nici mândrul soare nu-i descrețește fruntea.

Pe marginile râului se deslușea o potecă crăpată de secetă și pe jumătate acoperită cu iarbă. Poteca ceea ducea în sat, în susul apei și la drum, în josul ei. Dar nu prea umbla lumea pe dânsa, căci făcea prea mare ocol.

Intr'o zi, niște grajduri de-ale fabricii amenințând să se dărâme, tata porunci ca bârnele putrede să fie scoase din curte și duse pe malul râului, ca să nu încurce locul. Odată cu acele grinzi a fost luat și un capac de șopron, un fel de cutie pătrată de scânduri, cum sunt ferestrele de pod.

Bucuria nu mi-a fost mică, când într'o sară făcându-mi plimbarea de-alungul Argeșului, am dat acolo de acea cutie. Numai decât am intrat într'ânsa și privind afară, am avut părerea, că sunt într'un vapor care mă leagănă pe mări necunoscute. Imaginația de copil romantic îmi era mai ales ațâțată de priveliștea ce mi-o ofereau apele mugìnde, sub sclipirea rece a lunei; iar zgomotul ce-l făceau undele lovindu-se de țărmurile răpoase, mușcând din ele, erau pentru mine isbiturile valurilor de păreții vaporului.

(„Revista Idealistă") (Va urma)

Petrecerea tinerimei române de pe Tocile.

Petrecerea dată Sâmbătă în 10(23) Februarie de tinerimea română de pe Tocile în favorul picturei dinlăuntrul bisericei Sf. Treimi a reuşit şi de astă-dată foarte bine.

Nobilul scop, ce-l urmăreşte tinerimea cu aranjarea astorfel de petreceri, a atras şi de astădată foarte mult public, încât sala dela otelul „Central" devenise într'un timp prea îngustă, pentru a cuprinde pe cei cari cu drag s'au grăbit să dea tinerimei noastre sprijinul lor material şi moral. La petrecere au participat îndeosebi numeroşi parochieni de pe Tocile, semn că oamenii noştri din popor sprijinesc cu plăcere un număr producţiunile tinerimei ci şi scopul frumos, în favorul căruia se aranjază astfel de petreceri. Inteligenţă a fost mai puţină. Cu plăcere am observat însă prezenţa mai multor membrii ai „Acordului" împreună cu familiile lor.

Era cam pe la 8½ oare şi tot mai venea public. Din cauza aceasta reprezentaţia s'a început abia cătră 9 oare cu corul bărbătesc „Marşul Dorobanţilor", după care au urmat corurile mixte „Taci bărbate" şi „Toate fetele se duc". Toate trei corurile au reuşit aşa de bine, încât au trebuit să fie repetate. Laudă să onoare zeloşilor corişti şi coriste şi îndeoseb dirigentului R. *Ardelean* pentru silinţa ce şi-a dat-o la instruarea coriştilor şi pentru deosebita pricepere ce-a dovedit-o la conducerea corului.

Intre cântece au fost intercalate şi două declamaţiuni succese, predate de sergentul dela reg. 50 d-l *Ivan* („Ucigaşul") şi de d-l I. *Roncea* („Jidanul în sac"). Îndeosebi ultima a produs mult haz şi voie bună.

Au urmat apoi piesele teatrale începând cu „Rămăşagul", proverb cu cântece de V. Alexandri jucat de d-nii N. *Scurtu* V. *Furnică*, Tr. *Purcărea*, şi de d şoarele Aneta *Lungu* şi Maria *Cati*. Piesa a fost jucată fluent şi bine. Diletanţii au fost îndelung aplaudaţi şi aclamaţi.

A urmat sceneta comică „Nevasta rea" jucată cu o deosebită pricepere de d-nii St. Căpăţină (beţivul) şi Tr. Purcărea (nevasta rea), producând prin prestaţiunile lor o ilaritate generală, cum de mult n'am mai văzut. Aplauzele la finea scenei nu mai voiau să înceteze. D-l N. Scurtu, autorul acestei scene, merită toată lauda pentru opera sa succesă.

In fine s'a jucat „Scara mâţei", opereta într'un act de V. Alexandri, predată de d-şoarele R. *Tampa*, M. *Pricu* şi Ec. *Tampa* şi de domnii V. *Ogea*, G. *Gârnef*, N. *Ghirincea*, V. *Ardeleanu*, Tr. *Purcărea* şi D. *Gâmulea*. Predarea acestei operete n'a lăsat nimic de dorit. Ceea-ce merită să relevez îndeosebi, sunt frumoasele cântece şi couplete solo şi în cor, cari au delectat în măsură mare publicul. Diletanţii ne-au dovedit, că nu sunt numai actori pricepuţi, ci şi cântăreţi buni, cardispun de voci frumoase şi mlădioase.

Ca cronicar fidel îmi este peste putinţă să înşir toate meritele ce şi le-a câştigat fie-care diletant din cele trei piese teatrale în particular, fiind aceasta un lucru prea greu. Laudă li-se cuvine însă tuturor fără deosebire fiindcă şi-au împlinit cât se poate de bine datorinţa. Laudă îi se cuvine întregei tinerimi, care a aranjat această petrecere, căci nu a cruţat nici timp, nici osteneală. Mergând acasă dela munca de toate zilele s'a apucat de o altă muncă numai ca să facă ca scopul lor să poată fi cât se poate de curând realizat. Astfel de petreceri şi astfel de străduinţe nobile trebue prin urmare sprijinite cu toată căldura de toţi binevoitorii şi sprijinitorii lăcaşului dumnezeesc.

După reprezentaţie s'a început jocul cu mândra noastră horă, petrecând poporul şi inteligenţa împreună până dimineaţa, când s'au despărţit cu cele mai frumoase amintiri.

nag.

ULTIME STIRI.

Bucureşti. 28 Februarie. Din causa proiectului de lege privitor la *reorganizarea învăţământului superior* presentat camerei de cătră ministrul Disescu şi care e acum la ordinea zilei în cameră s'au ivit mari nemulţumiri în sânul corpului profesoral al universităţii din Bucureşti, care consideră acest proiect drept o violare a prerogativelor şi a autonomiei universităţilor.

Senatul universitar întrunindu-se a decis cu 6 voturi pentru, două voturi contra şi o abţinere *închiderea tuturor cursurilor universităţii din Bucureşti până se va suprima causa, care a produs grava tulburare a universităţii*. Decisiunea aceasta semnată de membrii senatului: V. *Urseanu*, I. *Bogdan*, E. A. *Pangrati*, D. *Voinov*, Dr. M. *Petrini-Galaţi*, Dr. Toma *Ionescu*, C. *Chiricescu* şi I. *Cornoiu* a fost afişată eri seara la orele 7 la secretariat şi pe zidurile universităţii.

Bucureşti. 28 Febr. Aseară profesorii Maiorescu, Drăghicescu şi Basilescu n'au ţinut curs. Studenţii dela toate facultăţile au decis a să solidarisa cu mişcarea profesorilor. Pe astăzi Vineri, profesorii universitari vor convoca o mare întrunire publică în sala Eforiei. La această întrunire vor lua cuvântul mai mulţi profesori universitari cari între altele vor justifica atitudinea lor precum şi deciziunea pe care au luat o de a suspenda cursurile. Vor lua parte la întrunire şi studenţii.

Londra. 28 Februarie. Din Montreal se anunţă, că splendida şcoală protestantă de acolo a fost complet distrusă de un incendiu. In timpul isbucnirei incendiului se aflau în clădire 250 copii, cari fură cuprinşi de o panică de nedescris. Orî ce încercare de fugă era zadarnică, deoarece toate părţile de refugiu erau cuprinse de flacări. Până aseară *s'au scos 40 de cadavre de sub ruine*. Directoarea şcoalei a luat parte eroică la lucrările de salvare şi şi-a găsit sfârşitul alăturea de multe din elevele ei. Până în prezent nu s'a putut încă stabili numărul copiilor, cari au căzut victimă acestui incendiu.

Petersburg, 28 Februarie. Agenţia Westnik telegrafiază, că vice-preşedintele consiliului imperiului Golubow a primit însărcinarea de a deschide Duma imperiului pe ziua de 5 Martie.

Petersburg, 28 Februarie. Ziarul »Nowoie Wremia« spune că conductorii trenurilor marilor duci, vizitând Marţi seara, pe la oarele 8, linia ferată ducând la pavilionul imperial, au dat de un om *care depunea pe şine o ladă conţinând o bombă*. Criminalul urmărit, a scăpat. Cu trenul de 8 seara avea să sosească marele Duce Nicolae Nicolaevici. S'au făcut perchisiţii la diverse persoane suspecte.

ECONOMIA.

Pluguri electrice.

(Fine.)

Din cele de mai sus se poate vedea, că plugurile electrice sunt mai bune ca cele de abor, de o parte pentru că acestea din urmă consumă mai mult material: lemne, cărbuni şi apă, de altă parte pentru-că maşinile de abor se transportează foarte cu greu la câmp, cu deosebire dacă şi locul e ceva mai ridicat şi costiş. Carăle (trollele) mânate însă cu putere electrică sunt mai uşoare; sunt asemenea vagonetelor dela trenuri, cari se mână fără de simţ. Astfel, că atât acelea, cât şi plugurile, pe cari le trag după ele se mişcă cu multă înlesnire. Curentul electric se conduce în acelea sau din un cablu (maşinărie) de sub pământ, sau dintr'un aparat aşezat pe acelea, după cum vedem şi la biciclete, automobile, tramvaie ş. a.

E drept, că a trebuit să se facă mai multe încercări, până când adecă s'au putut întrebuinţa cu succes şi plugurile electrice. Astăzi se află mai multe feluri de pluguri electrice, aşa că se face o adevărată concurenţă şi pe acest teren.

O firmă nemţească, fabrică astfel de pluguri, cari au numai un motor; alta însă fabrică de acelea cu două motoare. Cele dintâiu se pot întrebuinţa în pământurile mai năsipoase şi mai puţinoase, pe când celelalte se întrebuinţează în cele mai tari şi îndesate. La plugurile cele dintâiu se întrebuinţează o singură maşinărie cu putere electrică, pe când la celelalte se întrebuinţează câte două, dintre cari una la un cap, iar cealaltă la celălalt cap. Intre aceste două maşinării se mişcă apoi plugurile electrice încoace şi încolo.

O altă firmă fabrică astfel de pluguri electrice, unde sunt câte şease cară cu motoare, cari se aşează la o depărtare de 500 de metri unele de altele.

Plugurile electrice cu un singur motor se întrebuinţează cu deosebire în economiile de mijloc, iar cele cu două motoare se întrebuinţează cu seamă în cele mari. E de însemnat, că arăturile cu putere electrică se întrebuinţează astăzi nu numai în Europa şi în America, ci acelea mai scurmă pământul chiar şi pe şesurile din Algir (Africa) şi din Asia. Pentru uşurinţa, cu care acelea se pot conduce, se mai fac încercări încă şi la săpatul cucuruzelor, al napilor şi al viilor.

Un mare succes îl au plugurile, la lucrarea pământului, în cazul acela, dacă se află apă în apropiere. Intr'un domeniu mare din Silezia prusiană, puterea apei mână două turbine cu putere de 100 de cai, care conduce trei curente electrice. Aceste curente electrice mână apoi maşinile de îmblătit de acolo, plugurile electrice şi maşinile din economia de lăptărit. Deşi puterea electrică e nespus de mare şi primejdioasă totodată, totuşi în decurs de mai mulţi ani nu s'a întâmplat nici o primejdie.

Arăturile cu electricitate pe întinderi mai mari se vin mai ieftine ca cu plugurile trase de vite. Astfel în decurs de 10 oare de lucru se poate ara un pământ de 8—10 jugăre. Brazdele se pot tăia la o adâncime de 35 cm. şi de câte 30—40 cm. lăţime. Afunzimea şi lăţimea brazdelor se face totdeauna, după cum e pământul şi anume: dacă pământul e mai îndesat, atunci să iau nişte brazde mai înguste şi nu tocmai prea afunde, iar dacă acela e mai puţin îndesat, atunci să iau brazdele mai late şi mai afunde, adecă întocmai ca şi la plugurile de rând. Roada după plugurile electrice însă s'a constatat, că e pe de două-ori mai mare, ca după cele de rând.

E interesant cazul, care s'a întâmplat unui proprietar de pământ. Acesta având adecă o moară, care a stat timp mai îndelungat în nelucrare, îi veni în minte să folosească puterea electrică din apă, atât pentru conducerea morei, cât şi pentru arat. Spre scopul acesta a făcut două reservoare, cari conduceau curentul electric şi care avea noaptea o putere de 1000 de lumini, aşa că se putea măcina apoi noaptea ca şi ziua. La noi câte râuri, canaluri şi alte ape curgătoare nu stau până acum neîntrebuinţate, măcar că ce putere mare electrică e ascunsă în apa acelora. Dar dacă acelea au stat până acum neîntrebuinţate, să fim siguri că mâne o să vedem chiar şi pe la unele sate lumină din acelea, apoi o să mai vedem mânându-se şi pe la noi pe câmpuri plugurile electrice, maşinile de îmblătit, de cosit, de secerat, morile, trăgându-se carăle de povară ş. a.

Ioan Georgescu

IGIENA.

Astăzi vom publica sub rubrica aceasta cuprinsul unei broşurele foarte interesante şi foarte instructive, ce-am primit'o dela Bucureşti încă mai demult.

E vorba în această broşură despre *institutul de binefacere „Matei şi Maria Alexandrescu"*, înfiinţat de distinsul naţionalist şi filantrop român Grigore *Alexandrescu* din Bucureşti, pentru combaterea sistematică a tuberculosei şi a scrofulosei.

Cetitorii noştri vor fi informaţi mai nimerit despre acest aşezământ de binefacere şi despre silinţele ce şi le dă fundatorul lui, pentru a aduce un serviciu mare igienei publice, a ţării, dacă vom lăsa să urmeze aici însuşi actul de fundaţiune a d-lui Grigore Alexandrescu. Iată-l:

Indeplinirea unei datorii sociale.

In decursul celor 30 de ani, de când sunt comerciant şi industriaş, am avut foarte des ocaziunea să văd cruda mizerie, în care sîlitţi de împrejurări, trăesc mulţi, foarte mulţi dintre lucrătorii şi ţăranii clăcaşi şi cu foarte mare bucurie sufletească, mi-am îndeplinit o impulziune sinceră a conştiinţei, dându le individual sau general, pe cât mijloacele mi-au permis, o mână de ajutor.

Din ce în ce m'am convins, că această mizerie, îi predispune pentru diferite boli şi totdeauna au avut în gând, de a săvârşi ceva, în limitele posibilităţei mele, prin care să iau parte la alinarea reală a suferinţelor acestor nenorociţi, îndeplinindu-mi prin aceasta o *scumpă datorie de conştiinţă*.

M'am convins că dintre toate boalele, care bântue populaţia românească şi mai ales cea săracă, în prima linie e *Tuberculoza* şi deci, mai ales contra ei, trebue să fie îndreptată atenţiunea tuturor, pentru a să putea cu eficacitate evita şi combate.

Pentru a'mi da şi cu modestul meu tribut social, în această însemnată chestiune, m'am hotărât să înfinţez un *institut de binefacere* pentru combaterea sistematică a tuberculozei şi a scrofulozei, unde cei săraci, predispuşi la această boală, să poată găsi gratuit consultaţiuni sistematice şi medicamentele necesare, deocamdată, de 2 ori pe săptămână. Am dorinţa ca, în memoria fratelui şi ficei mele, acest institut să poarte numele de: *Institulul de binefacere „Matei şi Maria Alexandrescu"*.

De oare-ce am găsit în Dr. I. Mitulescu un fervent luptător în combaterea tuberculozei, care, făcându-şi studiile în Germania, a căutat şi caută să introducă şi la noi sistemul german, de cercetare şi tratament al bolnavilor, l-am rugat a primi direcţia onorifică a acestui institut, şi să ducă la un bun rezultat, ideia ce eu doresc să se realizeze.

Sunt sigur că D-sa, ca fiu a poporului, va pune aceiaşi abnegaţie şi devotament, pentru îndeplinirea rolului său, de a alina suferinţele săracilor, după cum cu multă sârguinţă a făcut şi până acum.

Pentru a se evita ori-ce fel de cheltuială de administraţie şi auxiliare şi totul să fie întrebuinţat numai pentru ajutarea bolnavilor, d-l Dr. I. Mitulescu a primit cu plăcere ca, deocamdată, institutul să fie alipit pe lângă Cabinetul" său medical modern, pentru ca d-sa să aibă posibilitatea să dea personal şi să dirijeze consultaţiunile sistematice, ce se vor face.

Am speranţa că acest modest început de acţiune, va putea deştepta inima şi atenţiunea acelor oameni binevoitori, care doresc să facă sau să lase ceva, pentru ajutorarea oamenilor bolnavi. săraci şi care fonduri sau sume să fie întrebuinţate numai şi numai pentru îndeplinirea scopului şi să nu formeze mai mult sinecure pentru anumite persoane.

Sper că în jurul acestei idei să se grupeze acei oameni de bine, care cu devotament sincer şi desinteresant, fie prin muncă cinstită şi sârguinţă, voesc să facă ceva real pentru ajutorarea oamenilor săraci suferinzi.

Cu această ocaziune, repet invitaţiunea, ce am făcut-o acum 6 luni, industriaşilor şi proprietarilor rurali din România, de a ne constitui într'un grup, pentru a fonda o *instituţie de asigurare a lucrătorilor şi ţăranilor clăcaşi* pentru cazurile de invaliditate, accidente şi boală.

Pentru aceasta, în condiţiunile atunci publicate, am subscris, ca un început, suma de 10.000 lei, având siguranţa că se vor putea găsi acei oameni capabili şi cu dor de inimă care să conlucreze pentru realizarea acestor idei sociale, care cu timpul vor trebui să fie realizate şi la noi.

Grigore Alexandrescu.

*

Lăsăm acum să urmeze

Instrucţiunile practice asupra tuberculozei.

Ce este tuberculoza? Tuberculoza este boala molipsitoare cea mai răspândită; ea face ca ţara noastră să piarză pe fie-care an peste 20000 oameni, adecă de două ori mai mult decât am pierdut cu răsboiul independenţei.

Ceia-ce este şi mai grav, este că ea se întinde din ce în ce mai mult la noi, atât la oraşe cât şi la sate.

Această boală nu provine din răceală supărări, după cum se crede, ci e produsă de o fiinţă aşa de mică, încât mărită de 1000 de ori, abia se poate vedea cât un vârf de ac; acesta e microbul tuberculozei, descoperit la 1881 de celebrul învăţat german R. Koch.

Microbii tuberculozei nu se găsesc pretutindeni, după cum se crede, ci numai acolo unde ajunge flegma, ce scot ofticoşii din pieptul lor, când tuşesc şi scuipă Această flegmă constitue isvorul principal de infecţie pentru persoanele sănătoase.

Microbii de tuberculoză atacă mai ales plămânii, unde fac nişte mici umflături, numite tubercule, care, când boala înaintează, se măresc, se adună mai mulţi la un loc, putrezesc şi materia ce au înăuntru, se dă afară prin tuse, rămânând nişte găuri, (caverne) mai mult sau mai puţin mari. Atunci tuberculoza a ajuns la oftică.

Cum se ia tuberculoza? Tuberculoza nu se trasmite prin sânge de la părinţi la copii, ci se ia după naştere, de la persoanele bolnave prin flegmă.

Dacă un ofticos aruncă flegma pe pardoseală sau pe obiecte, ea se usucă şi se prăfueşte şi dacă se curăţă camera cu mătura uscată, praful se ridică în aer şi e respirat şi de persoane sănătoase, pe care le molipseşte.

Praful încărcat cu microbi de tuberculoză, este periculos şi pentru bolnavii înşişi, deoarece respirându-l, îşi infectează şi părţile sănătoase din plămâni.

Toate obiectele pe care ajunge flegma unui ofticos sunt infectate şi dacă se întroduc în gură, ceea-ce se întâmplă foarte des la copii, se dă naştere la tuberculoza glandulelor gâtului: Scrofuloza. In aerul, pe care dau afară ofticoşii când respiră, nu se găsesc microb, de tuberculoză; acest aer deci nu e periculos, ci numai flegma lor.

Nu ori-cine, care a respirat aer cu microbi de tuberculoză, se va îmbolnăvi, căci aceşti microbi nu se pot desvolta şi produce boala, decât într'un corp slab, care nu să nutreşte de ajuns, trăeşte rău şi în cameră neaerisită, munceşte peste puterile lui sau face diferite abuzuri.

Cum ne putem apăra de tuberculoză? Tuberculoza, deşi e boala cea mai răspândită şi teribilă, dar e cea, care se poate evita mai cu uşurinţă, dacă se îndeplinesc regulele următoare:

Trebue ca ori-cine tuşeşte, să nu scuipe pe jos, mai ales în casă, ateliere, săli, birouri, trăsuri, tramvaie, vagoane, ci în scuipători cu leşie sau cu un lichid antiseptic (formol, acid fenic).

Orice persoană, când tuşeşte sau strănută, trebue să ţie o batistă la gură, pe care trebue să o ţie într'un buzunar special şi să o schimbe în fie-care zi.

Bolnavii trebue să-şi spele des mânile, gura şi nasul. Ei trebue să doarmă singuri într'o cameră şi să aibă rufele şi obiectele de masă deosebite de ale celorlalţi membrii ai familiei.

Camera unde a locuit un ofticos, trebue bine desinfectată, înainte de a se da noului chiriaş.

Hainele şi rufele sale, nu trebue să se întrebuinţeze de alte persoane, decât după ce s'au desinfectat bine.

Dacă se respectă aceste reguli higienice, atunci microbii de tuberculoză nu pot ajunge în aer, să se amestece cu praful şi deci nu se mai pot molipsi şi alte persoane.

Tuberculozul curat este tot aşa de nepericulos pentru ceilalţi, ca şi celui mai sănătos om.

De oare-ce microbii de tuberculoză se desvoaltă şi produc boală numai într'un corp slab, trebue să ţinem totdeauna corpul tare şi sănătos. Pentru aceasta trebue o mâncare bună şi îndestulătoare, locuinţă curată şi bine aerisită, lipsă de oboseală si să nu se facă abuz de băuturi spirtoase. Trebue să se întărească bine corpul prin fricţiuni zilnice cu apă rece şi prin exerciţii în aer liber.

Vindecarea tuberculozei. Tuberculoza, nu numai că se poate evita cu uşurinţă, dar se poate vindeca, dacă se tratează bine dela începutul ei.

Semnele prin cari se arată tuberculoza mai la început sunt următoarele: tuse seacă sau cu flegmă, dureri de piept şi spate, oboseală, lipsă de poftă de mâncare, scuipare de sânge.

Toate acestea trebue să deştepte atenţiunea persoanelor suferinde, spre a se căuta bine şi fără întârziere, căci, dacă tuberculoza degenerează în oftică, nu se mai poate obţine vindecarea.

Pentru a se putea vindeca, persoanele atinse de tuberculoză, trebue să urmeze mult timp tratamentul sistematic, prin care se întăreşte corpul şi se micşorează puterea microbilor de tuberculoză.

Producţiuni şi petreceri.

Petrecerea din Gilău. In comuna Gilău la 27 Ianuarie a. c. s'a dat în folosul şcoalei gr. cat. de acolo, o producţiune declamatorică-muzicală-teatrală, după următorul program: 1. *„Dragă şi iar dragă“* cântată de corul ţăranilor. 2. *„Rugămintea din urmă“*, poezie de Coşbuc, declamată de flăcăul Ioan Şinca. 3. *„Cinel-Cinel“*, comedie într'un act de Vas. Alexandri, predată de ţărani şi ţărance. 4. *„Spusu mi a frunza de vie“*, cor ţărănesc. 5. *„Herscu bocegiul“* cântecel comic de V. Alexandri, predat de Ştef. Moldovean.

Persoanele cari au jucat teatru au fost: Ioan Maier (Sandu boierul), Ilie Iacob (Graur), Pelagia Oltean (Smărăndiţa), Maria Sopon (Tincuţa) Lucreţia Cordoş (Florica) şi alţi vre-o 4 inşi cu role secundare. Toate punctele din program au fost esecutate cu deplin succes. Iţi era mai mare dragul, văzând pe harnicii noştri ţărani jucând teatru, cu o desteritate ce pe toţi i-a pus în mirare, — deşi pentru prima oară au păşit pe scenă. Merită laudă preotul şi învăţătorii din Gilău, căci nu le-a fost zădarnică osteneala ce ş-au dat-o instruându-i.

Au luat parte la aceasta producţiune peste 400 persoane. După producţiune a urmat petrecere poporală, care a durat cu veselie până 'n zori. Venitul curat a fost de 132 cor. 4 fil. Suprasolviri au întrat dela următorii domni: Rozenberger Bernát de Gilău 5 cor., Aurel Baciu, jurist 2 cor., Rozenfeld Elek 50 fil., Rozenberger Mátyás de Gilău 1 cor. 40 fil.. Augustin Pop 1 cor., Gráf Adam 1 cor., Tigerman Mor 1 cor., Gaskó István 1 cor., Gregoriu Maier 1 cor., Azbej Victor 3 cor., Meleţiu Coruşan 2 cor., familia Lustig 2 cor., Iuliu Kovács 3 cor., Nicolau Pop, primpretor penzionat 4 cor., Engelbrecht Antal 1 cor., Betegh Marton 50 fil., Csákány Ödön 1 cor. 50 fil., Csákány Geza 50 fil., Rozenberger Mór de Gyalu 2 cor. 50 fil., Bidermann Iózsef, primpretor 2 cor., Nicolau Vidor 1 cor., Péchy Pál 2 cor. 50 fil., Beniamin Rus, preot 2 cor., Ioan Stan, primar 3 cor., şi Nicolau Maier, învăţător 2 cor., — Dumnezeu să le răsplătească. *N. M.*

*

Reuniunea meseriaşilor din Sălişte, invită cu toată onoarea la producţiunea teatrală împreunată cu joc, ce să va ţinea în 10 Martie n. 1907. în sala festivă a şcoalei din loc. Inceputul la $7^1/_2$ oare seara. Taxa de întrare: Loge; 1 scaun cor. 1·60, rangul I. cor. 1·20, rang II. cor. 1. Loc de stat 50 bani. Invitări speciale nu să fac. — Cu tot respectul *Ioan Iacob*, secr. reuniunei.

— *„Reuniunea sodalilor români din Sibiiu* invită la convenirea socială împreunată cu cânsări si joc ce se va aranja Dumineca, la 3 Martie st. n. 1907 în „Unicum“. Corurile se dirijează de d-l Candid Popa, învăţător la şcoala de aplicaţie de pe lângă seminarul „Andreian“. O parte a eventualului venit curat este destinat *gimn. din Brad.* Preţul de întrare 1 cor. 20 bani de persoană. Insignii de dans pentru domni 60 bani. Suprasolviri benevole se primesc cu mulţămită şi se vor publica.

Programa: 1. Dorule, cor mixt de A. Bena. 2. a) Voi sălci triste, b) Veselia, coruri de bărbaţi de ***. 3. O cântare solo pentru tenor, cu acompaniare de pian. 4. Eu eram odinioară, cor mixt de T. Popovici. 5. Cântec, cor mixt, de I. Mateiu. 6. In pădure, cor de bărb. de T. cav. de Flondor. 7. O cântare solo pentru tenor, cu acompaniare de pian. 8. La fântână, cor mixt de A. Bena. Joc.

— *Tinerimea română din Hălchiu* invită la producţiunea muzicală-teatrală împreunată cu dans ce se va aranja Dumineca, în 18 Februarie (3 Martie) 1907 în sala şcoalei române din loc. Inceputul la $7^1/_2$ oare seara. Preţul de întrare: de persoană 1 cor. Venitul curat este destinat pentru sporirea fondului bibliotecii. Suprasolvirile şi ofertele marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor cvita pe cale publică.

Program: 1. „Marş“, cor mixt de Kiriac. 2. „Declamare“. 3. Două cântece poporale de I. Vidu: a) „Nu-mi place“, b) „Imi place“, cor mixt. 4. „Declamare“. 5. „Hei leliţă“, cor mixt de G. Dima. 6. „Herşcu Boccegiul“, de V. Alexandri. 7. Teatru: „Aşa a fost să fie“, piesă poporală într'un act de Al. Ţinţariu. — După producţiune urmează dans.

Dare de seamă şi mulţumire publică.

Cu ocaziunea petrecerii cu dans şi tombolă, aranjată de „Reuniunea femeilor române, pentru ajutorarea şi înfrumseţarea Sftei biserici din Braşovul-vechiu“, în ziua de 3/16 Februarie a. c. au binevoit a contribui seara la cassă următorii domni şi doamne: Elena I. Sabadeanu, patroană, 10 cor., Ioan Sabadeanu, comersant 3 cor., Dr. Ianou Meţianu, adv. Zărneşti 8 cor., I. Ciurcu, librar *4* cor., Arseniu Vlaicu, director 6 cor., Dr. Eugeniu Meţianu, adv 9 cor., Iosif Maximilian, paroch 4 cor., Ioan Maximilian sen., preot în Stupini 2 cor., Ioan Maximilian jun., preot în Stupini 2 cor., Dr. N. Garoiu jun. 2 cor., Dumitru Căpăţină 2 cor., David Popovici 2 cor., Floarea Coleşa 2 cor., George Puiu 2 cor., Carolina Hager 1 cor., Nicolae Marica 1 cor., George Rusu, măcelar 1 cor., Eugenia Pop 1 cor., Ioan Bârsan 50 fil, Ioan Bratu 40 fil., Dumitru Furnică 1 cor., Stefan Perian 20 fileri.

Intratele în total au fost de 555 cor. 70 fileri. Subtrăgându-se spesele de 309 cor. 26 fil., rezultă un venit curat în favorul reuniunei de *246 cor. 44* fileri, care sumă s'a şi depus la Filiala „Albina“ din Braşov spre fructificare.

Subscrişii ne simţim de datorinţă ca în numele „Reuniunei“ a aduce pe această cale mulţămitele noastre cele mai profunde P. T. doamne şi domni pentru ofertele peste taxa de întrare oferite în favorul fondului „Reuniunei“, precum şi pentru binevoitoarea participare la petrecere.

In special cu deosebită satisfacţiune ţinem a esprima profunde mulţămiri Prea stimatei doamne patroane Elena I. Săbădean pentru partea preponderantă, dovedită întru aranjarea tombolei şi stăruinţa însoţită de un zel deosebit pentru reuşirea atât de strălucită în toate privinţele a acestei petreceri.

Mulţămim tot pe calea aceasta poporului bărbaţi şi femei, cari n'au întârziat de a lua parte într'un număr cum rar s'a mai văzut, precum şi a oaspeţilor din depărtări pentru participare.

Cu plăcere ne achităm de acest obligământ şi totodată aducem călduroasa noastră mulţămită doamnelor şi domnişoarelor, cari s'au prezentat în pitorescul „costum naţional“, apoi membrelor din comitete, împreună muncitoare, cât şi acelor doamne, cari au contribuit cu obiecte la realizarea acestui scop măreţ.

Mulţămim călduros domnilor „aranjeri“ (studenţi şi corişti) cari ne-au dat concursul la onorurile de primire a publicului, precum şi la decorarea salei.

Braşovul-vechiu, în 25 Febr. n. 1907.

Pentru comitetul aranjator:

Maria I. Maximilian, presidenta. *Elena D. Căpăţină,* cassieră.

Dumitru Jaliu, secretar.

*

„Corpul învăţătoresc“ dela şcoala centrală rom. gr. or. din Bran ş'a ţinut producţiunea declamatorică-muzicală împreunată cu dans în 1 Ianuarie 1907 st. v. Cu această ocazie au întrat următoarele contribuiri benevole: Ilus. Sa d-l Ioan Cav., de Puşcariu 6 cor., Dr. Iuliu de Puşcariu D. A. Teodoru, profesor şi fost insp. gen. al înv. secundar Bucureşti, Iancu Turcu, pretore şi Dr. Emil Tarnoveanu câte 5 cor. Veber, farmacist, Prehal A., Elena Comşa Baiu, Zerneşti, Nicolae Arişanu, comers. Ioan Colan, croitor câte 4 cor. G. Enescu, preot, Isaia G. Enescu, preot, Ilarie Reit, preot, G. Tişca, preot, Iacob Popa, not., Axente Moşoiu, not., N. Picu, S. Petric, I. V. Enescu, Alex. Chiţiu, S. Lukasz, I. I. Boboc, G. Zichil, N. Sperchez, înv. Zerneşti, N. Duicu, F. Mülbächer, N. Popovici câte 3 cor.

I. Băncilă, înv. Tohanul-nou, M. Popoiu, V. Berbece, I. Tănăsescu înv. Zlagna, I. Oncioiu, I. Picu Băncilă. I. Secărea, G. Aldulea, N. Pivaru şi G. Moşoiu, înv. câte 2 cor. N. Pârvu 1 40 cor., T. Blaju, 1 cor., Emil Reit, înv., Aurel Cantor, E. Stoian, N. Vlad, L. Berariu, Zenofie Diucu, G. Mândru câte 1 cor. 20 bani., I. Mândru, N. Jigăra, Ionetecu, Kelemen P. revizor, Konczvald F. silvicultor câte 1 cor., Segeghy B., înv. de stat 1 cor., 20 bani, Kovács A., Lukász H.. Cosma Anton, Kluchs G., Bagoly A., I. G. Gerbacea, Cost. Lollu, G. G, O. Gerbacea, D. Tătulea, paroch, N. Butta, I. Butta, I. Cenţu, paroch, M. Cenţu, înv., M. Răşanu, I. I. Chirciu, I. Chirciu, prim., N. Voinescu, I. N. Blaju, toţi câte 1 cor., Aron Puşcariu, înv. 1·20 cor. Aldea I., I. Axente, croitor, P. Gonţea, B. Gonţea, A. G. Enescu câte 60 b., I. N. Mănoiu 40 b. N. Coaja 40 bani.

Peste tot s'a încassat cor. 156·50 şi s'au spesat cor., 124·72. Profit curat cor. 31·78, care sumă s'a transpus epitropiei bis. brănene cu scop de a să procura recuisite şcolare. Corpul învăţătoresc îşi ţine de cea mai plăcută datorinţă a mulţămi şi pe calea aceasta tuturor P. T. concontribuenţi. — *Bran*, la 16 Ianuarie 1907. *N. Runcean*, înv. dir.

MULTE ŞI DE TOATE.

Povestea unui câne.

Intr'o garnizoană franceză din Algeria, un locotenent avea un câne S-t. Bernhard, foarte inteligent. Intr'o zi eşind din garnizoană împreună cu câinele, de care era nedespărţit, se îndepărtă câţiva km. spre a se preumbla.

La un moment dat se ivesc câţiva indigeni, cari se reped asupra ofiţerului, îl omoară şi'l jefueşte de tot ce avea. Câinele văzându-şi stăpânul în pericol se luptă cât putu cu ei, muşcând când pe unul când pe altul, dar numărul lor fiind mare, doborâră şi pe câne fără însă a'l omorî.

Criminalii fugind, lăsară în câmp cadavrul ofiţerului, iar câinele desmeticindu-se se aşeză lângă stăpân şi începu să-l lingă. A trecut o zi-două la mijloc de nedespărţire între cânele credincios şi stăpânul fără viaţă, dar foamea când te răzbeşte te face să alergi după o bucată de pâine. Câinele părăseşte pe stăpân şi aleargă direct la cazarmă, unde întră, dar vai!... nu ca altă dată sărind şi lătrând de bucurie.

Acum era trist, se vedea o suferinţă în ochii lui, ce nu o putea spune celora pe care îi întâlnea şi'l întreba de stăpânul său.

Ajuns aci, aduna bucăţele de pâne şi oase ce le găsea şi cu ele în gură alergă la stăpân, pe al cărui piept rece le depunea, crezând poate că le va mânca.

Astfel câte-va zile credinciosul câne a depozitat cantităţi de alimente pe lângă cadavrul ofiţerului, de care nu se depărtă nici ziua nici noaptea.

Camarazii observând lipsa, credeau la început că colegul lor de arme, se află ascuns în vre-un cuib amoros, dar mai târziu neputându-l găsi, se luară după câne, care alergă cu hrana în gură şi care slăbise atât de mult.

Ajungându-l constatară crima comisă şi cu lacrămile în ochi conduseră pe ofiţer la locaşul de veci. Un prieten luă câinele credincios la el, dar de geaba, iubirea de stăpân şi devotamentul făcea pe bietul animal să se ducă la cimitir, unde urla toată ziua pe pământul rece al mormântului nefericitului său stăpân.

Intr'o zi fiind un mic târg în orăşelul unde era garnizoana, venise şi lume de prin împrejurimi ca să târguiască. La un moment dat se produse o învălmăşală; cânele credincios care trecea pe acolo se repezise la un individ, îl apucase de gât, îl trânti şi cu toate loviturile primite nu se lasă până ce victima nu muri. Oamenii crezându-l turbat îl omorâră. Ofiţerii şi soldaţii ce se aflau în târg, auzind aceasta, alergară la faţa locului şi spre marea lor mirare observară, că cel mort avea la un deget un inel de toată frumuseţea pe care îl cunoşteau ca fiind al ofiţerului asasinat. In acelaşi timp prinseră şi pe complici cu alte lucruri furate ce ei voiau să vânză.

Câinele credincios se răzbunase cu preţul vieţei sale. Dar câte acte de asemenea natură nu se citează despre câne. Oare toate acestea nu mişcă chiar o inimă de peatră; şi când te gândeşti, că sunt mulţi oameni cari maltratează pentru un gust barbar bietele animale!

(„Veterinarul“).

*

Stomacul Angliei.

In Anglia s'a tăiat, în ultimii cinci ani: 3,025,000 boi și vaci: 11,716.000 oi și 4,472.000 porci. Cantitatea de carne produsă a fost: 680 milioane kgr. de bou, 320 milioane kgr. de oaie și 280 milioane kgr. carne de porc.

Se socotește că consumarea cărnei în Englitera este de 48 kgr. pe an, de persoană, pentru lucrători; 81 kgr. pentru clasa mijlocie și 136 kgr. pentru persoanele bogate.

In Germania se socotește 50 kgr. de persoană pe an; în America 39 kgr.. în Olanda 31; iar în Italia 21 kilograme.

Englezul, deci, e cel mai carnivor dintre toți oamenii.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

D-lui *Zaharie Babețu* Jevet-Ohio Nord-America. Scrisoarea am primit, cărțile dorite s'au trimis recomandat soției. Bani am primit numai 5 coroane. Pentru Gazetă au rămas 3 coroane.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Vindecarea deplină a bólelor secrete.

Sĕ nu pregete nimenĭ într'o cestiune atât de gingașe a se presenta odată în persónă, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate poțĭ afla punctual locul, causa, rĕspândirea și starea bólei, orĭ cât de adâno ar fi bóla înrădăcinată în organism. Pe basa acestei esaminărĭ poțĭ cu siguranță afla și calea, pe care ajungĭ la vindecarea rĕului, ceea-ce fie-care o póte face acasă fără de a-șĭ împiedeca ocupațiunile. Décă cine-va nu póte veni în persónă, atuncĭ sĕ-șĭ descrie bóla cu deamĕnuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincióse pe lângă ținerea în cel mai mare secret. In scrisóre pune marcă de rĕspuns. După încheerea curei, scrisorile se ard séu la cerere espresă se retrimit.

Un astfel de lecuitor și curățitor e institutul special al d-rului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conscienţiositate capĕtă orĭ cine (barbat séu femee) deslușirĭ asupra vieții secsuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se liberéză de bólă și suferințele de chinurĭ.

Fără conturbarea ocupațiunilor dilnice Dr. Palócz vindecă de anĭ de dile cu siguranță, repede și din fundament cu metodul séu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bólele de bășică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervĭ, urmările onaniei și ale sifilisului, bóla albă, bóle de sânge, de piele și tóte bólele ce se țin de organele secsuale femeescĭ. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însușĭ Dr. Palócz de la 10 óre în. a. până la 6 óre séra (Duminecă până la 12 óre la amiadĭ).

Adresa Dr. Palócz, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Sĕ capĕtă pretutindenĭ

41—121.

Kalodont

Cremă de dințĭ indispensabilă
conservă dințĭ curațĭ, albĭ și sănătoșĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Februarie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%.	113 65
Renta de corone ung. 4%	95.05
Impr. căĭ. fer. ung. în aur 3½% .	84.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	94 6
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	91.60
Impr. ung. cu premiĭ	200.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin .	151.—
Renta de hârtie austr. 4²/₁₀ . . .	99 05
Renta de argint austr. 4²/₁₀ . . .	98.90
Renta de aur austr. 4%	117.15
Renta de corone austr. 4% . . .	99.10
Bonurĭ rurale ungare 3½% . . .	89.05
Losurĭ din 1860	154 35
Acțiĭ de-ale Băncei ung. de credit	17.66
Acțiĭ de-ale Băncei austr. de credit	825 50
Acțiĭ de-ale Băncei austro-ung. .	681.75

Napoleondorĭ.	19.10½
Mărcĭ imperiale germane . . .	117.57
London vista	241 05
Paris vista.	95 37½
Note italiene.	95·40

Cursul pieței Brașov

Din 28 Februarie n. 1907.

		Cmp.		Vênd.
Bancnote rom.	Cmp.	18. 92	Vênd.	18 96
Argint român	„	18.80	„	18.84
Napoleondori.	„	18.94	„	19 —
Galbeni	„	11.20	„	11.45
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.30
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5%		101.—	„	102
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	2.58

„AURORA“

societate de împrumut și păstrare în Năsăud

Nr. 74—1907.

Convocare.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare „Aurora“ sunt învitați a participa la

a XXXIII-a adunare generală ordinară,

ce va avea loc Duminecă în 17 Martie 1907 la 10 oare a. m. în localitatéa institutului din Năsăud.

Pentru cazul când aceasta adunare nu s'ar putea ținea din lipsa voturilor recerute, prin acesta să convoacă totodată a doua adunare, care va avea loc în 24 Martie 1907 la oarele și locul fixat mai sus in care vor aduce hotărîri valabile membrii prezenți.

Ordinea zilei:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul directiunei șial comisiunei censuratoare.
3. Statorirea bilanțului pe 1906, distribuirea profitului, darea absolutoriului pentru anul de gestiune expirat.
4. Alegerea a lor doi membri în consiliul administrativ pe timp de 3 ani.
5. Alegerea comisiunei cenzurătoare pe timp de un an.
6. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri însinuate în sensul statutului.

Năsăud, 15 Februarie 1907.

2744, 3—3 Directiunea.

De vânzare.

Casa din orașul intern Brașov

Strada Castelului Nr. 33, este de vânzare din mână liberă. Condițiunile favorabile să pot afla în cancelaria advocatului Simeon Damian strada Hirscher Nr. 7.

Vițe nobilitate.

Soiurile cele mai nobile de struguri de masă,

asortiment bogat, soiuri curate cu garanție liferează firma

Prima Pepinerie cu vițe nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, **FR. CASPARI**, Mediaș [Ardeal].

Cereți catalogul ilustrat!

Care conține scrisori de recunoștință din toate părțile țĕrei. Se pot convinge proprietarii de vii, înainte de a face comande, cerând referințe dela persoane cunoscute, despre soliditatea firmei de sus.

2547,26—48.

Cărți de rugăciunĭ.

Cărțĭ de rugăciunĭ întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortrodox oriental din Cernăuțĭ cuprindênd diferite rugăciunĭ: rugăciunea de séră, către d-l nostru Isus Christos, îngerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născĕtóre. Rugăciunile în dilele de peste sĕptĕmână. Liturgia de Duminecă. Acatistul buneivestirĭ. Canóne. Rugăciunĭ de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din sĕptĕmâna luminată. Rugăciunile din diua Nascerei Domnului. Rugăciunĭ de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărțĭ sunt în diferite legăturĭ de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însĕ sunt fórte frumóse și elegante. Prețul lor e felurit. In pânză négra, cu cruce de aur — 75 — 78 cr. ceva mai marĭ cu 90 cr., 1 fl. 28 cr., 2 fl. 40 cr. Mai garnisite și cu florĭ 2 fl. 50 cr. Mai departe de tot luxóse, carĭ se pot face și ca dar de Crăciun în preț de: 2 fl. 60 cr., 2 fl. 90, 3 fl. 70, 4 fl. 40, 4 fl. 60 cr. Aceste sunt legate în os alb și negru și sunt de o frumseță neîntrecută.

Versurile nascerei Domnului nostru Isus Christos, . . . —.12.

Visul Născĕtórei de D-deu —.12.

Sonorul séu frumos rĕsunătórele plânso-cânturĭ la mormêntul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu, ... 24.—.

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos ce a trimis'o Dumnedeu din ceriu, ... —.24

AVIS!

De vânzare **Viță de vie** foarte frumoasă **altoită în viță americană** cu rădăcină după cel mai excelent metod, altoire lemnească și anume din muscateler 2000 bucăți, din fetești [leányka] 2800 bucăți, din Risling italian [Welschrisling] 2000 bucăți, din Som [Smieger] 1000 bucăți și din moi albi 1800 bucăți.

Comandele să se trimită la adresa **GEORGE ȘERBAN**, paroch gr.-cat. în Smig (Somogyom) u. p. Medgyes.

(2753,1—3)

C. H. NEUSTÄDTER.

Crema Moligén

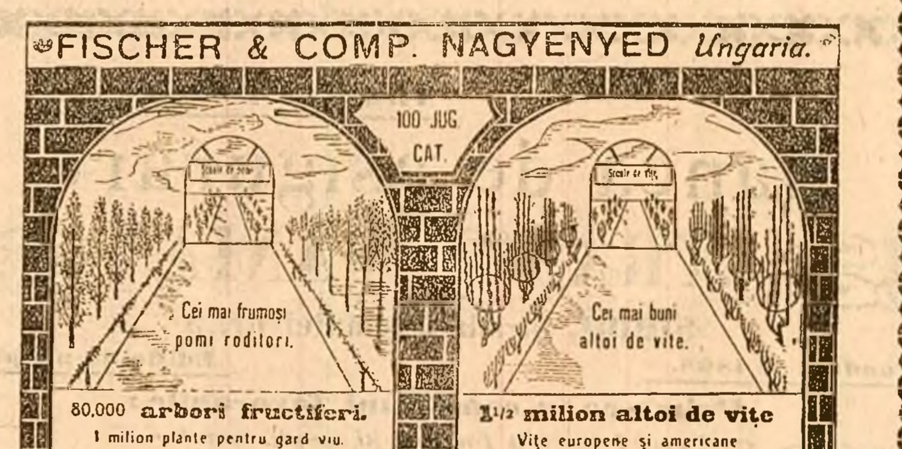
este unica și cea mai ideală **alifie pentru piele** a timpului prezent. Produce în puține oare **Teint** (pielea feței) delicat, mlădios și fresc. Indispensabil la pielea aspră a mânilor și a feței, pistrui etc. etc.

Absolut nevătămătoare deoarece nu conține substanțe metalice.

Droguerie medicinală

C. H. NEUSTÄDTER,

Brasov, Strada Porții Nr. 15.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vêndĕtorii de cărțĭ prin orașe și tergurĭ este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnedeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprindênd rugăciunĭ de diminéța și de séră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciunĭ folositóre 56 la numĕr pe 255 paginĭ, format octav mic.

Acésta carte de rugăciunĭ artistic legată este prima la Românĭ, carĭ până acuma se închinau din cărțĭ subred legate și ordinare. Acuma nu trebue sĕ stăm în privința acésta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalităță. Prin cartea de rugăciune „*Lauda lui Dumnedeu*“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumósă și se póte căpĕtă în diferite legăturĭ dela mai simple până la mai luxóse și tóte în preț fórte moderat.

Prețul lor este:

	Cor. b.
Legătură trainică négră și aurită cu séu fără chip sfânt	—.90
Imit. de fildes în alb séu negru cu încheetóre	1.60
„ „ „	1.80
„ „ „ cu cadriu argintat și închidĕtóre	2.10
Imit. de fildes cu catifea și închietóre	2.65
„ „ „ cu catifea și podóbă mai mare	3.10

Vîndĕtorii de cărțĭ primesc un rabat mai considerabil.

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „*Cartei de rugăciune*“ *întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca* cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindênd asemenea tóte rugăciunile nóstre folositóre ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toțĭ școlarii.

Prețul acestei cărțĭ:

In pânză négră	cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxósă	cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare . . .	cor. 1.40

Tóte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au sĕ se adreseze și vêndĕtorii.

Imprumut hipotecar.

dela cassa de păstrare generală din Sibiiu.

(Allgemeine Sparkassa.)

Cassa generală de păstrare din Sibiiu acordă împrumuturi hipotecare pe lângă replătire de anultăţi de ½ an (capital şi interese laolaltă) cu următoarele condiţiuni:

A. 5%¼ interese la împrumutul minimal de 20.000 coroane:
a) **la replătirea în 41 ani**
în 82 rate de ½ an cu K. 29.60 pentru fie-care 1000 coroane,
b) **la replătirea în 35 ani**
în 70 rate de ½ an cu K. 31.08 pentru fie-care 1000 coroane.

B. 5½% interese la împrumutul minimal de 10.000 coroane:
a) **la replătirea în 44½ ani**
în 89 rate de ½ an cu K. 30.01 pentru fie-care 1000 coroane,
b) **la replătirea în 27½ ani**
în 55 rate de ½ an cu K. 35 07 pentru fie-care 1000 coroane.

C. 5¾% interese la împrumutul minimal de 3000 coroane:
a) **la replătirea în 40 ani**
în 80 rate de ½ an cu K. 31 84 pentru fie-care 1000 coroane.
b) **la replătirea în 25 ani**
în 50 rate de ½ an cu K. 37.47 pentru fie-care 1000 coroane,
c) **la replătirea în 10 ani**
în 20 rate de ½ an cu K. 65.05 pentru fie-care 1000 coroane.

D. 6% interese la împrumutul minimal de 1000 coroane:
a) **la replătirea în 32 ani**
în 64 rate de ½ an cu K. 34.98 pentru fie-care 1000 coroane,
b) **la replătirea în 23 ani**
în 46 rate de ½ an cu K. 39.81 pentru fie-care 1000 coroane,
c) **la replătirea în 18 ani**
în 36 rate de ½ an cu K. 45.05 pentru fie-care 1000 coroane,
d) **la replătirea în 15 ani**
în 30 rate de ½ an cu K 50.09 pentru fie care 1000 coroane.

Imprumuturile se plătesc — afară de subtragero de 1% proviziune odată pentru totdeauna — în suma întreagă.

Rugări pentru împrumuturi mijloceşte Agentura Principală a Băncei Gen. M. de Asigurare „Transilvania“ în Braşov Strada Mihael Weiss nr. 24.

3—12.2801.

Institut indigen!

Banca de asigurare „TRANSILVANIA“

SIBIIŬ, Strada Cisnădiei nr. 5.

Fondată la 1868. **Edificiile proprii.**

Primesce în condiţiunĭ favorabile:
asigurărĭ contra focului şi esplosiunilor,
asigurărĭ de viaţă şi de rente viagere,
asigurărĭ contra furtului prin spargere,
asigurărĭ de accidente şi de sticlă.

Valorĭ asigurate 105 milióne coróne.
Despăgubirĭ prestate 7 milióne coróne.
Fondurĭ de reservă şi garanţie 2 milióne coróne.

Informaţiunĭ dela Direcţiune în Sibiiu şi prin agenturile principale din Arad, Bistriţa, Braşov, Cluj, cum şi prin subagenţiĭ din tóte comunele mai marĭ.

În 6 zile

la

AMERICA.

Transport de persoane în CANADA şi ARGENTINA.

Cereţi clarificări.

E de ajuns carte postală.

Răspundem româneşte.

FALK et Comp.
Secţia românească.
Hamburg.
Strada Raboisen Nr. 30.

La esposiţiile hygieniece din Cairo în anul 1895 şi în Londra la anul 1896 a fost premiat
Spirtul Reuma a lui Vidder
cu diploma de onoare şi cu medalie de aur.
Probat de capacităţi medicale şi întrebuinţat cu succes în spitale

SPIRTUL-REUMA
şi FLUID de PUTERE,

are efect sigur la toate părţile corpului şi anume: contra reumatismului durere de nervi, şoldină, işchiaş, asthmă ş. a.
În multe cazuri efectul este atât de mare, că după o fricţiune încetează durerile.
Dureri de dinţi şi cap vindecă în 5 minute

Preţul unei sticle cu instrucţie 1 coroană, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.
Depou principal în Budapesta: la farmacia d-lui **Josif Török** Király-utcza nr. 12 şi Andrassy körut nr. 26, şi la d-l Dr. **A. Egger**, Váczi körut 17. asemenea în toate farmaciile din provinţă, precum şi la proprietarul
WIDDER GYULA
farmacist în Sátoralya-Ujhely.
Comande din provincie se efectuează prompt.
Depou în Braşov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekelius, Franz Kelemeo, Friedrich Stenner, Ed. Kugler. 6—20,2719.

De vânzare!

În Scheiu, Strada Năsipului de jos Nr. 1 este de vânzare din mână liberă **o casă de locuit cu grădină mare frumoasă** într'un complex sau parcelat. A să adresa la cancelaria advocatului

Dr. ADOLF MANDL,
Târgul Grâului Nr. 9.

2754,1—3.

Subscrişii **maeştrii de lemnari braşoveni** s'au unit între olaltă prin contract, ca de aici înainte numai cu aceea condiţiune să mai întreprindă lucrări, dacă cel ce voieşte să edifice se obligă, ca **suma edificării să nu i-o plătească întreprinzătorului de edificare**, ca până acuma, ci **direct maestrului de lemnărit.**

Imecs András,	Brendörfer Johann,
Fazakas Gyula,	Gusbeth Martin,
Simon János,	Stenner Johann,
Gusbeth G. Johann,	Eiven Karl,
Gusbeth Johann,	Fink Friedrich,
Gusbeth Martin,	Gusbeth Chriestian.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
DISTILLERIE FRANÇAISE. **PROMONTOR.**
Se capĕtă pretutindenea.
Representanţa generală **Ruda & Blechmann Budapest.**

TIPOGRAFIA
A. Mureşianu
Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕḑut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE ÎN AUR, ARGINT ŞI COLORI.	REGISTRE şi IMPRIMATE pentru tote speciile de serviciurĭ.
CĂRŢI DE SCIINŢĂ, LITERATURĂ ŞI DIDACTICE	BILANŢURĬ.
STATUTE.	*Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.*
FOI PERIODICE.	*Couverte, în tolă mărimea.*
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURĬ şi RESTAURANTE.*
PROGRAME ELEGANTE.	PREŢURĬ-CURENTE ŞI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORI.	BILETE DE INMORMÊNTARI.
ANUNŢURĬ.	

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul**, îndĕrĕpt în curte. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.